

LAUSUNTOJA JA SELVITYKSIÄ 2006:4

*Yrityssaneerausta koskevan
lainsäädännön tarkistaminen*

Yrityssaneeraustyöryhmän mietinnön liitteet

*Yrityssaneerausta koskevan
lainsäädännön tarkistaminen*

Yrityssaneeraustyöryhmän mietinnön liitteet

ISSN 1458-7149
ISBN 952-466-347-3
Oikeusministeriö
Helsinki

KUVAILULEHTI

OIKEUSMINISTERIÖ

Julkaisun päivämäärä
28.2.2006

Tekijät (toimielimestä: toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri)		Julkaisun laji Lausuntoja ja selvityksiä	
Yrityssaneeraustyöryhmä Lainsäädäntöneuvos Liisa Lehtimäki, pj. Erityisasiantuntija Riitta Hämäläinen, siht.		Toimeksiantaja Oikeusministeriö	
		Toimielimen asettamispäivä 20.1.2005	
Julkaisun nimi Yrityssaneerausta koskevan lainsäädännön tarkistaminen Yrityssaneeraustyöryhmän mietinnön liitteet			
Julkaisun osat Muut osat: Yrityssaneeraustyöryhmän ehdotukset, Oikeusministeriön työryhmämietintö 2006:5			
Tiivistelmä Julkaisuun on koottu Yrityssaneeraustyöryhmän mietinnön liitteet.			
Avainsanat: (asiasanat) yrityssaneeraus, konkurssi, maksukyvyttömyys, saneerausuoja, saneerausvelka, selvittäjä, saneerausohjelma, konkurssivertailu, velkajärjestely			
Muut tiedot tiedot (Oskari- ja HARE-numero, muu viitenumero) OM 18/41/2004, OM037:00/2004			
Sarjan nimi ja numero Oikeusministeriön lausuntoja ja selvityksiä 2006:4		ISSN 1458-7149	ISBN 952-466-347-3
Kokonaissivumäärä 62	Kieli suomi	Hinta	Luottamuksellisuus julkinen
Jakaja Oikeusministeriö		Kustantaja Oikeusministeriö	

PRESENTATIONSBLAD

JUSTITIE MINISTERIET

Utgivningsdatum
28.2.2006

Författare (uppgifter om organet: organets namn, ordförande, sekreterare)		Typ av publikation Utlåtande och utredningar	
Företagssaneringsarbetsgruppen Lagstiftningsrådet Liisa Lehtimäki, ordförande Specialsakkunnig Riitta Härmäläinen, sekreterare		Uppdragsgivare Justitieministeriet	
		Datum då organet tillsattes 20.1.2005	
Publikation (även den finska titeln) Översyn av lagstiftningen om företagssanering Bilagor till företagssaneringsarbetsgruppens betänkande			
Publikationens delar Övriga delar: Företagssaneringsarbetsgruppens förslag, Justitieministeriets arbetsgruppsbetänkanden 2006:5			
Referat Publikationen innehåller bilagorna till företagssaneringsarbetsgruppens betänkande.			
Nyckelord företagssanering, konkurs, insolvens, saneringsskydd, saneringsskuld, utredare, saneringsprogram, konkursjämförelse, skuldsanering			
Övriga uppgifter (Oskari- och HARE-numren, andra referensnumren) JM 18/41/2004, JM037:00/2004			
Seriens namn och nummer Justitieministeriet, Utlåtanden och utredningar 2006:4		ISSN 1458-7149	ISBN 952-466-347-3
Sidoantal 62	Språk finska	Pris	Sekretessgrad offentlig
Distribution Justitieministeriet		Förlag Justitieministeriet	

SISÄLLYSLUETTELO:

Tilastotietoja yrityssaneerausasioista.....	1
Saneeraushakemusten käsittelyajat.....	15
Yrityskysely 2005	28
Selvitys verovirastojen yrityssaneerausasiakkaista	51

Tilastotietoja yrityssaneerausasioista

OIKEUSMINISTERIÖ

Lainvalmisteluosasto

Riitta Hämäläinen

31.12.2005

18/41/2004

1 Johdanto

Oikeusministeriö asetti 20 päivänä tammikuuta 2005 työryhmän arvioimaan, miltä osin yrityksen saneeraukseen liittyviä epäkohtia voidaan korjata koulutuksella ja menettelytapojen kehittämällä tai konkurssi-asiain neuvottelukunnan suosituksilla sekä miltä osin lain-säädännön tarkistaminen on tarpeen. Työryhmän oli erityisesti selvitettävä, miten saneeraushakemusten sisältöä ja yrityksen elinkelpoisuuden arviointia sekä muuta saneerausmenettelyn aloittamiseen liittyvää sääntelyä voitaisiin kehittää niin, että menettelyn valinta saneerauksen ja konkurssin välillä tapahtuisi mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti, miten yrityksen tervehdyttämistoimenpiteiden osuutta saneerausohjelmissa voitaisiin lisätä ja onko saneerausohjelmien sisällön osalta muita kehittämistarpeita, ja miten hakemusten käsittelyaikoja tuomioistuimessa voitaisiin lyhentää ja tuomiois-tuinmenettelyä muuten kehittää.

Yrityssaneerauslain tarkistamista koskevan hankkeen yhteydessä selvitettiin vuosina 2002 – 2004 vireille tulleiden saneeraushakemusten osalta niitä koskevia ratkaisuja.

Oikeusministeriössä on laadittu vastaavanlaisia selvityksiä aiemmin. Vuonna 1997 on laadittu tilastollinen selvitys vuonna 1995 vireille tulleista saneeraushakemuksista (Tilastotietoa yrityssaneerausasioista 7.2.1997). Edelleen oikeusministeriössä on vuosina 1999 ja 2000 laadittu tilastollinen selvitys saneerausasioista ja saneerausmenettelyjä seuranneista konkurseista (Tilastotietoja yrityssaneerausasioista ja yrityssaneerausmenettelyjä seuranneista konkurseista 14.4.1999 ja 9.5.2000).

2 Käytetystä tutkimusaineistosta

Vuosien 2002 – 2004 vireille tulleiden saneerausasioiden tarkastelu perustuu konkurssi- ja yrityssaneerausrekisterin otteisiin. Aineiston tietopohjana ovat käräjäoikeuksien konkurssi- ja yrityssaneerausasioita koskevat kirjaukset.

Vireille tulleilla hakemuksilla tarkoitetaan kalenterivuoden aikana saneeraukseen haettuja yrityksiä. Samaa yritystä on voitu hakea saneeraukseen vuoden aikana useampaan kertaan.

Tilastokeskuksen mukaan vireille tulleiden saneeraushakemusten lukumäärä vuonna 2002 on 285. Konkurssi- ja yrityssaneerausrekisterin otteiden mukaan hakemusten määrä on 289.

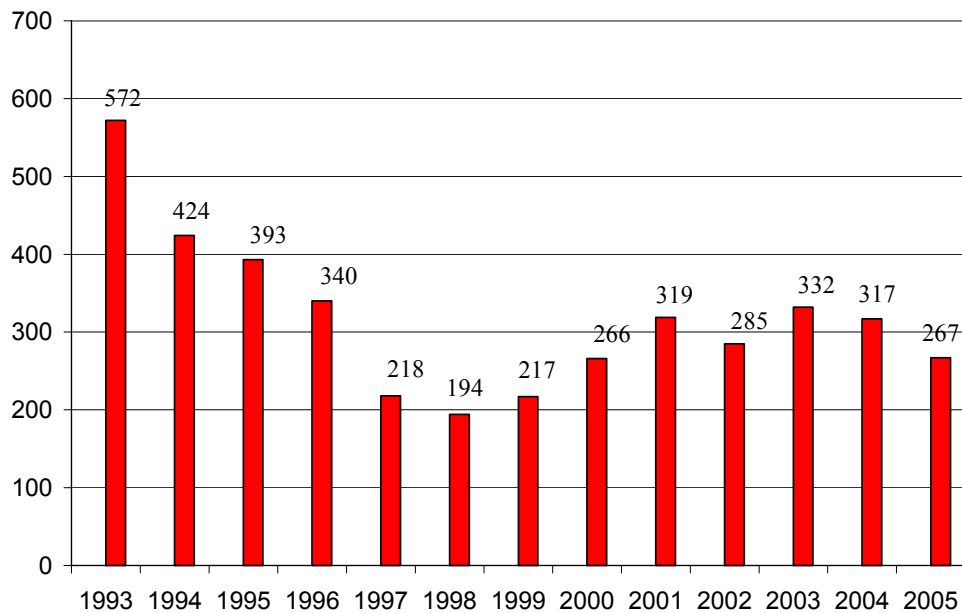
Vuonna 2003 vireille tulleiden saneeraushakemusten lukumäärä on Tilastokeskuksen mukaan 332. Konkurssi- ja yrityssaneerausrekisterin otteiden mukaan hakemusten määrä on 322.

Vuonna 2004 vireille tulleiden saneeraushakemusten lukumäärä on Tilastokeskuksen mukaan 317. Konkurssi- ja yrityssaneerausrekisterin otteiden mukaan hakemusten määrä oli ollut 313.

Tilastokeskuksen ja tämän tilaston hakemusten määrät poikkeavat toisistaan vähän. Eroa selittää ainakin osaksi se, että tässä tilastossa on yhdistetty yhdeksi hakemukseksi esimerkiksi samalla diaarinumerolla olevat hakemukset ja maatalousyrittäjäpuolisoita koskevat hakemukset. Lisäksi yhdeksi hakemukseksi on laskettu sellaiset tapaukset, joissa hakemus oli pantu vireille ensin väärässä tuomioistuimessa ja sen jälkeen toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

3 Vuosina 1993 – 2005 vireille tulleet saneeraushakemukset

Lähde: Tilastokeskus

4 Vuosina 2002 – 2004 vireille tulleet saneerausasiat

4.1 Vuonna 2002 vireille tulleet saneerausasiat

saneeraushakemus	289
saneerausohjelman muuttaminen	18
saneerausohjelman raukeaminen	2
velkajärjestelyn raukeaminen	37
muu yrityssaneerausasia	24
	----
yhteensä	370

4.2 Vuonna 2003 vireille tulleet saneerausasiat	
saneeraushakemus	322
saneerausohjelman muuttaminen	38
saneerausohjelman raukeaminen	3
velkajärjestelyn raukeaminen	22
muu yrityssaneerausasia	6
	----
yhteensä	391

4.3 Vuonna 2004 vireille tulleet saneerausasiat	
saneeraushakemus	313
saneerausohjelman muuttaminen	29
saneerausohjelman raukeaminen	10
velkajärjestelyn raukeaminen	19
muu yrityssaneerausasia	9
	----
yhteensä	380

5 Vuonna 2002 vireille tulleet saneeraushakemukset

Vuonna 2002 tuli vireille 289 saneeraushakemusta. Noin 42 prosentissa (121/289) kaikista saneeraushakemuksista oli konkurssihakemus vireillä hakemusta jätettäessä.

5.1 Väliaikainen kieltö

Tuomioistuin voi saneeraushakemuksen vireille tultua hakijan tai velallisen vaatimuksesta määrätä maksu- ja vakuudenasettamiskiellon (17 §), perintäkiellon (19 §) tai ulosmittauksen ja muiden täytäntöönpanotoimenpiteiden kiellon (21 §) olemaan väliaikaisena voimassa jo ennen menettelyn alkamista, jos siihen harkitaan olevan tarvetta.

Väliaikainen kieltö oli määrätty 109 tapauksessa eli noin 37 % prosentissa vireille tulleista hakemuksista.

Tavallisimmin oli määrätty kaikki väliaikaisen kiellot.

17,19, 21 §	45
17, 19 §	15
19, 21 §	35
17 §	1
19 §	6
21 §	3
selitteellä väliaikaiskieltö	4
	----
yhteensä	109

5.2 Saneeraushakemuksia koskevat ratkaisut

Menettely aloitettu	183*	(63,3 %)
Hakemus hylätty	52**	(18,0 %)
Hakemus peruutettu, tutkimatta, sillensä	54	(18,7 %)

Yhteensä	289	(100 %)

* sisältää kolme hovioikeuden aloituspäätöstä, joista yksi on myöhemmin kumottu korkeimman oikeuden ratkaisulla

** hovioikeuden aloituspäätökset huomioitu

5.3 Menettelyn aloittamisen jälkeen tehdyt ratkaisut

Saneerausohjelma vahvistettu		133 (72,7%)
Menettely määrätty lakkaamaan		50 (27,3 %)
- lakkaamisen syy:		
konkurssiin asettaminen ¹	15	
YSL 7 § ²	13	
ei ohjelmaehdotusta	7	
ohjelmaehdotus hylätty	4	
syytä ei tunneta	11	

Yhteensä		183 (100 %)

5.4 Saneeraushakemuksen ja konkurssihakemuksen samanaikainen vireilläolo

Jos konkurssi- ja saneeraushakemus ovat samanaikaisesti vireillä tuomioistuimessa, saneeraushakemus ratkaistaan ensin riippumatta siitä, kumpi hakemuksista tuli ensin vireille. Konkurssi- ja saneeraushakemus olivat samanaikaisesti vireillä 121 tapauksessa.

Vuonna 2002 vireille tulleiden hakemusten osalta tehtiin seuraavat ratkaisut:

Menettely aloitettu	56	(46,2 %)
Hakemus hylätty	35	(29,0 %)
Hakemus peruutettu, tutkimatta, sillensä	30	(24,8 %)

Yhteensä	121	(100 %)

¹ Yrityksen saneerauksesta annetun lain 24 §:n 3 momentin mukaan saneerausmenettelyn alettua velallinen voidaan velkojan hakemuksesta asettaa konkurssiin vain, jos velallinen menettelyn alkaessa oli maksukyvytön ja olosuhteet ovat sellaiset kuin 7 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainitaan tai jos hakemus perustuu menettelyn alkamisen jälkeen syntyneen velan maksun laiminlyöntiin. Jos velallinen asetetaan konkurssiin, saneerausmenettely lakkaa. Lain 29 §:n mukaan velallinen ei saa ilman selvittäjän suostumusta luovuttaa omaisuuttaan konkurssiin.

² YSL = Laki yrityksen saneerauksesta. Lain 7 §:ssä ovat säännökset saneerausmenettelyn aloittamisen esteistä ja menettelyn keskeyttämisperusteista.

Tapauksissa, joissa saneerausmenettely aloitettiin, tehtiin aloittamisen jälkeen seuraavat ratkaisut:

Saneerausohjelma vahvistettiin	37	(66,1 %)
Menettely määrättiin lakkaamaan	19	(33,9 %)
- lakkaamisen syy:		
konkurssiin asettaminen	5	
YSL 7 §	7	
ei ohjelmaehdotusta	1	
ohjelmaehdotus hylätty	1	
syytä ei tunneta	5	

Yhteensä	56	(100 %)

5.5 Konkurssi saneerausohjelman vahvistamisen jälkeen (tilanne 29.12.2005)

Saneerausohjelman vahvistamisen jälkeen on asetettu konkurssiin yhteensä 33 saneerausyritystä. Konkurssiin asetettuja saneerausyrityksiä on noin 25 prosenttia vahvistettujen saneerausohjelmien määrästä (33/133).

Vuonna 2003 konkurssiin asetettiin yhteensä 4 saneerausyritystä.

<u>ohjelma vahvistettu</u>	<u>konkurssin alkamispäivä; konkurssin vaihe</u>
2.9.2002	31.1.2003; konkurssituomio
4.4.2003	11.11.2003; konkurssituomio
16.5.2003	29.10.2003; konkurssi rauennut
23.6.2003	16.12.2003; konkurssituomio

Vuonna 2004 konkurssiin asetettiin yhteensä 18 saneerausyritystä.

<u>ohjelma vahvistettu</u>	<u>konkurssin alkamispäivä; konkurssin vaihe</u>
11.11.2002	5.7.2004; konkurssi rauennut
15.11.2002	23.6.2004; konkurssi rauennut
20.12.2002	28.6.2004; konkurssituomio ³
27.12.2002	22.3.2004; konkurssituomio
17.1.2003	13.4.2004; konkurssituomio
24.1.2003	4.10.2004; jakoluettelo
5.2.2003	14.5.2004; konkurssituomio
13.3.2003	5.4.2004; konkurssituomio

³ Konkurssilaki (120/2004) tuli voimaan 1.9.2004. Sitä edeltäneen konkurssisäännön mukaan konkurssissa vahvistettiin konkurssituomio, jos konkurssipesässä arvioitiin olevan varoja jako-osuuksien maksamiseen velkojille. Konkurssituomion sijasta konkurssilain mukaan vahvistetaan jakoluettelo. Konkurssi raukeaa, jos konkurssipesässä ei ole riittävästi varoja jako-osuuksien maksamiseen.

7.4.2003	7.7.2004; konkurssituomio
19.5.2003	13.5.2004; konkurssi rauennut
3.6.2003	13.2.2004; konkurssituomio
31.7.2003	20.10.2004; jakoluettelo
29.8.2003	6.7.2004; konkurssituomio
17.10.2003	1.10.2004; jakoluettelo
31.10.2003	28.1.2004; konkurssituomio
31.10.2003	19.3.2004; konkurssituomio
10.11.2003	20.1.2004; konkurssituomio
21.4.2004	22.12.2004; konkurssi rauennut

Vuonna 2005 konkurssiin asetettiin yhteensä 11 saneerausyritystä.

<u>ohjelma vahvistettu</u>	<u>konkurssin alkamispäivä; konkurssin vaihe</u>
24.10.2002	28.1.2005; jakoluettelo
29.11.2002	4.5.2005; konkurssi rauennut
18.12.2002	3.8.2005; konkurssivalvonta
28.2.2003	16.3.2005; konkurssi rauennut
8.5.2003	20.1.2005; jakoluettelo
21.5.2003	21.2.2005; jakoluettelo
19.6.2003	14.11.2005; ei vielä tietoa
31.12.2003	18.3.2005; jakoluettelo
26.3.2004	29.9.2005; sillensä
30.3.2004	16.12.2005; ei vielä tietoa
16.7.2004	5.7.2005; ei vielä tietoa

Yhteenveto:

- 1) Viimeistään 360 päivän kuluttua ohjelman vahvistamisesta asetettiin 13 saneerausyritystä konkurssiin, mikä on noin 9,8 prosenttia vahvistettujen saneerausohjelmien määrästä;
- 2) 361 - 720 päivän kuluttua ohjelman vahvistamisesta asetettiin konkurssiin 15 saneerausyritystä, mikä on noin 11,2 prosenttia vahvistettujen saneerausohjelmien määrästä;
- 3) 721 - 887 päivän kuluttua ohjelman vahvistamisesta asetettiin konkurssiin 5 saneerausyritystä.

5.6 Käräjäoikeuksissa vuonna 2002 loppuun käsitellyt saneeraushakemukset (Tilastokeskus)

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2002 käräjäoikeuksissa käsiteltiin loppuun 332 saneeraushakemusta. Saneerausmenettely aloitettiin 204 tapauksessa (61,4 prosenttia). Saneerausohjelma vahvistettiin 135 tapauksessa, mikä on noin 66 prosenttia aloitettujen saneerausmenettelyjen määrästä.

6 Vuonna 2003 vireille tulleet saneeraushakemukset

Vuonna 2003 vireille tuli 322 saneeraushakemusta. Noin 45 prosentissa (146/322) kaikista saneeraushakemuksista oli konkurssihakemus vireillä hakemusta jätettäessä.

6.1 Väliaikainen kieltö

Väliaikainen kieltö oli määrätty 98 tapauksessa eli 30,4 prosentissa vireille tulleista hakemuksista

Tavallisimmin oli määrätty kaikki väliaikaisen kiellot.

17,19, 21	40
17, 19	8
19, 21	36
17	2
19	2
21	4
selitteellä väliaikaiskieltö	6
	-----
yhteensä	98

6.2 Saneeraushakemuksia koskevat ratkaisut

Menettely aloitettu	217*	(67,3 %)
Hakemus hylätty	70**	(21,7 %)
Hakemus peruutettu, tutkimatta, sillensä	35	(11 %)

Yhteensä	322	(100 %)

* sisältää kaksi hovioikeuden aloituspäätöstä

** hovioikeuden aloituspäätökset huomioitu

6.3 Menettelyn aloittamisen jälkeen tehdyt ratkaisut (tilanne 30.12.2005)

Saneerausohjelma vahvistettu	151 (69,6 %)
Menettely määrätty lakkaamaan	66 (30,4 %)
- lakkaamisen syy:	
konkurssiin asettaminen	23
YSL 7 §	17
ei ohjelmaehdotusta	6
ohjelmaehdotus hylätty	3
syytä ei tunneta	17

Yhteensä	217 (100 %)

6.4 Saneeraushakemuksen ja konkurssihakemuksen samanaikainen vireilläolo

Jos konkurssi- ja saneeraushakemus ovat samanaikaisesti vireillä tuomioistuimessa, saneeraushakemus ratkaistaan ensin riippumatta siitä, kumpi hakemuksista tuli ensin vireille. Konkurssi- ja saneeraushakemus olivat samanaikaisesti vireillä 146 tapauksessa.

Vuonna 2003 vireille tulleiden hakemusten osalta tehtiin seuraavat ratkaisut:

Menettely aloitettu	79	(54,1 %)
Hakemus hylätty	42	(28,8 %)
Hakemus peruutettu, tutkimatta, sillensä	25	(17,1 %)

Yhteensä	146	(100 %)

Tapauksissa, joissa saneerausmenettely aloitettiin, tehtiin aloittamisen jälkeen seuraavat ratkaisut:

Saneerausohjelma vahvistettiin	43	(54,4 %)
Menettely määrättiin lakkaamaan	36	(45,6 %)
- lakkaamisen syy:		
konkurssiin asettaminen	15	
YSL 7 §	7	
ei ohjelmaehdotusta	3	
syytä ei tunneta	11	

Yhteensä	79	(100 %)

6.5 Konkurssi saneerausohjelman vahvistamisen jälkeen (tilanne 30.12.2005)

Saneerausohjelman vahvistamisen jälkeen on asetettu konkurssiin yhteensä 26 saneerausyritystä. Konkurssiin asetettuja saneerausyrityksiä on noin 17 prosenttia vahvistettujen saneerausohjelmien määrästä (26/151).

Vuonna 2004 konkurssiin asetettiin yhteensä 8 saneerausyritystä.

<u>ohjelma vahvistettu</u>	<u>konkurssin alkamispäivä;</u>	<u>konkurssin vaihe</u>
15.1.2004	7.9.2004;	jakoluettelo
28.1.2004	25.8.2004;	konkurssituomio
5.3.2004	4.5.2004;	konkurssituomio
5.4.2004	6.7.2004;	konkurssituomio
17.6.2004	10.9.2004;	jakoluettelo
7.7.2004	9.8.2004;	konkurssituomio
30.7.2004	4.10.2004;	jakoluettelo
11.8.2004	15.11.2004;	jakoluettelo

Vuonna 2005 konkurssiin asetettiin yhteensä 18 saneerausyritystä.

<u>ohjelma vahvistettu</u>	<u>konkurssin alkamispäivä; konkurssin vaihe</u>
5.12.2003	25.2.2005; konkurssi rauennut
15.1.2004	19.9.2005; konkurssivalvonta
26.3.2004	25.8.2005; konkurssi rauennut
11.5.2004	31.5.2005; konkurssivalvonta
24.5.2004	19.5.2005; jakoluettelo
26.5.2004	18.4.2005; ei vielä tietoa
2.6.2004	1.6.2005; jakoluettelo
11.6.2004	4.2.2005; konkurssi rauennut
15.6.2004	11.11.2005; konkurssivalvonta
29.6.2004	10.3.2005; jakoluettelo
23.7.2004	7.6.2005; konkurssi rauennut
6.8.2004	4.5.2005; konkurssi rauennut
24.9.2004	4.5.2005; konkurssi rauennut
1.11.2004	7.9.2005; konkurssi rauennut
24.11.2004	30.8.2005; konkurssi rauennut
3.12.2004	1.9.2005; konkurssi rauennut
17.1.2005	9.6.2005; jakoluettelo
4.3.2005	7.11.2005; ei vielä tietoa

Yhteenvedo:

- 1) 360 päivän kuluttua ohjelman vahvistamisesta asetettiin 20 saneerausyritystä konkurssiin, mikä on noin 13,2 prosenttia vahvistettujen saneerausohjelmien määrästä
- 2) 361 - 720 päivän kuluttua ohjelman vahvistamisesta asetettiin konkurssiin 6 saneerausyritystä.

6.6 Muuta

Kaksi tapausta on julkisselvityksessä.⁴

1) Saneerausmenettely alkoi 13.3.2003 ja saneerausohjelmaehdotus hylättiin 1.12.2003. Päätöksestä valitettiin. Hovioikeus ei muuttanut kärjäoikeuden päätöstä. Yhtiö asetettiin konkurssiin 16.9.2004. Päätös julkisselvityksestä tehtiin 24.3.2005.

2) Konkurssihakemus tuli vireille 13.11.2003 ja saneeraushakemus 17.11.2003. Saneeraushakemus hylättiin 21.1.2004. Kysymys oli yksityisestä elinkeinonharjoittajasta. Hän haki yksityishenkilön velkajärjestelyä, jota koskeva hakemus tuli vireille 3.2.2004 ja se hylättiin 10.9.2004. Konkurssiin asettamispäätös tehtiin 21.9.2004. Konkurssiin asettamispäätöksestä valitettiin. Hovioikeus ei muuttanut kärjäoikeuden päätöstä. Päätös julkisselvityksestä tehtiin 15.12.2004.

6.7 Kärjäoikeuksissa vuonna 2003 loppuun käsitellyt saneeraushakemukset (Tilastokeskus)

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2003 kärjäoikeuksissa käsiteltiin loppuun 322 saneeraushakemusta. Saneerausmenettely aloitettiin 196 tapauksessa (60,8 prosenttia). Saneerausohjelma vahvistettiin 132 tapauksessa, mikä on noin 67 prosenttia aloitettujen saneerausmenettelyjen määrästä.

7 Vuonna 2004 vireille tulleet saneeraushakemukset

Vuonna 2004 tuli vireille 313 saneeraushakemusta. Noin 49 prosentissa (154/313) oli saneeraushakemus ja konkurssihakemus yhtä aikaa vireillä.

7.1 Väliaikainen kieltö

Väliaikainen kieltö oli määrätty 102 tapauksessa eli noin 32 prosentissa vireille tulleista hakemuksista.

Tavallisimmin oli määrätty kaikki väliaikaisen kiellot.

17,19, 21 §	59
17, 19 §	7
19, 21 §	29
19 §	4
selitteellä väliaikaiskieltö	3
	-----
yhteensä	102

⁴ Konkurssilain mukaan tuomioistuin voi konkurssiasiamiehen esityksestä päättää, että konkurssi jatkuu julkisselvityksenä, jos sitä voidaan pitää perusteltuna pesän varojen vähäisyyden taikka velalliseen tai konkurssipesään kohdistuvien selvitystarpeiden tai muun erityisen syyn vuoksi.

7.2 Saneeraushakemuksia koskevat ratkaisut (tilanne 21.12.2005)

Menettely aloitettu	206*	(65,8 %)
Hakemus hylätty	63**	(20,1 %)
Hakemus peruutettu, tutkimatta, sillensä	44	(14,1 %)
	----	
yhteensä	313	(100 %)

*sisältää kaksi hovioikeuden aloituspäätöstä

** hovioikeuden aloituspäätökset huomioitu

7.3 Menettelyn aloittamisen jälkeen tehdyt ratkaisut (tilanne 23.2.2006)

Saneerausohjelma vahvistettu	124	(60,2 %)
Menettely määrätty lakkaamaan	75	(36,4 %)
- lakkaamisen syy:		
konkurssiin asettaminen	21	
YSL 7 §	15	
ei ohjelmaehdotusta	5	
ohjelmaehdotus hylätty	4	
syitä ei tunneta	30	
Ei vielä ratkaisua	7*	(3,4 %)

	206	(100 %)

*mukana on tapaus, jossa hovioikeus on määrännyt saneerausmenettelyn jatkumaan. Asia palautettiin saneerausohjelman laatimista varten käräjäoikeuteen.

7.4 Saneeraushakemuksen ja konkurssihakemuksen samanaikainen vireilläolo

Jos konkurssi- ja saneeraushakemus ovat samanaikaisesti vireillä tuomioistuimessa, saneeraushakemus ratkaistaan ensin riippumatta siitä, kumpi hakemuksista tuli ensin vireille. Konkurssi- ja saneeraushakemus olivat samanaikaisesti vireillä 154 tapauksessa.

Vuonna 2004 vireille tulleiden hakemusten osalta tehtiin seuraavat ratkaisut:

Menettely aloitettu	76	(49,3 %)
Hakemus hylätty	48	(31,2 %)
Hakemus peruutettu, tutkimatta, sillensä	30	(19,5 %)

Yhteensä	154	(100 %)

Tapauksissa, joissa saneerausmenettely aloitettiin, tehtiin aloittamisen jälkeen seuraavat ratkaisut:

Saneerausohjelma vahvistettu	40	(52,7 %)
Menettely määrätty lakkaamaan	33	(43,4 %)

- lakkaamisen syy:			
konkurssiin asettaminen	8		
YSL 7 §	7		
ei ohjelmaehdotusta	3		
ohjelmaehdotus hylätty	2		
syytä ei tunneta	13		
Ei vielä ratkaisua		3	(3,9 %)

		76	(100 %)

7.5 Konkurssi saneerausohjelman vahvistamisen jälkeen (tilanne 21.12.2005)

Saneerausohjelman vahvistamisen jälkeen konkurssiin oli asetettu vuonna 2005 yhteensä 6 saneerausyritystä.

<u>ohjelma vahvistettu</u>	<u>konkurssin alkamispäivä; konkurssin vaihe</u>
19.10.2004	17.1.2005; jakoluettelo
16.12.2004	22.3.2005; jakoluettelo
26.1.2005	3.10.2005; konkurssivalvonta
14.2.2005	1.7.2005; konkurssivalvonta
13.5.2005	12.8.2005; jakoluettelo
19.7.2005	13.10.2005; konkurssivalvonta

Yhteenveto: Neljä yritystä asetettiin konkurssiin noin kolmen kuukauden kuluessa (86 - 96 päivää) saneerausohjelman vahvistamisesta. Yksi yritys asetettiin konkurssiin 137 päivän kuluttua ja yksi yritys 250 päivän kuluttua saneerausohjelman vahvistamisesta.

7.6 Muuta

Kolme tapausta on julkisselvityksessä.

- 1) Saneerausmenettely oli alkanut 26.1.2005. Yhtiö asetettiin konkurssiin 8.8.2005. Päätös julkisselvityksestä tehtiin 23.11.2005.
- 2) Saneerausmenettely oli alkanut 14.10.2004. Menettely määrättiin lakkaamaan 29.12.2004. Yhtiö asetettiin konkurssiin 27.12.2004. Päätös julkisselvityksestä tehtiin 7.3.2005.
- 3) Saneerausmenettely oli alkanut 11.3.2005. Menettely määrättiin lakkaamaan 24.5.2005. Yhtiö asetettiin konkurssiin 14.6.2005. Päätös julkisselvityksestä tehtiin 14.11.2005.

7.7 Käräjäoikeuksissa vuonna 2004 loppuun käsitellyt saneeraushakemukset (Tilastokeskus)

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2004 käräjäoikeuksissa käsiteltiin loppuun 367 saneeraushakemusta. Saneerausmenettely aloitettiin 231 tapauksessa (62,9 prosenttia). Saneerausohjelma vahvistettiin 162 tapauksessa, mikä on noin 70 prosenttia aloitettujen saneerausmenettelyjen määrästä.

8 Tilastotietoa ajalla 1.4. – 31.5.2005 vireille tulleista saneeraushakemuksista

Ajalla 1.4. – 31.5.2005 tuli vireille 51 saneeraushakemusta. Noin 47 prosentissa (24/51) oli saneeraushakemus ja konkurssihakemus yhtä aikaa vireillä.

8.1 Väliaikainen kieltö

Väliaikainen kieltö oli määrätty 10 tapauksessa eli noin 19,6 prosentissa vireille tulleista hakemuksista.

Tavallisimmin oli määrätty kaikki väliaikaiset kiellot.

17,19, 21 §	6
19, 21 §	2
selitteellä väliaikaiskieltö	2
	-----
yhteensä	10

8.2 Saneeraushakemuksia koskevat ratkaisut (tilanne 2.2.2006)

Menettely aloitettu	28	(54,9 %)
Hakemus hylätty	15	(29,4 %)
Hakemus peruutettu, tutkimatta, sillensä	8	(15,7 %)

Yhteensä	51	(100 %)

8.3 Menettelyn aloittamisen jälkeen tehdyt ratkaisut (tilanne 2.2.2006)

Saneerausohjelma vahvistettu	6
Menettely määrätty lakkaamaan	6
- lakkaamisen syy:	
konkurssiin asettaminen	2
YSL 7 §	1
ei ohjelmaehdotusta	1
ohjelmaehdotus hylätty	1
syytä ei tunneta	1
Ei vielä ratkaisua	39

SANEERAUSHAKEMUSTEN KÄSITTELYAJAT

Tilastotietoja ja tiivistelmä käräjäoikeuksille tehdyn kyselyn tuloksista

OIKEUSMINISTERIÖ

Lainvalmisteluosasto

Liisa Lehtimäki

31.12.2005

18/41/2004

1. Johdanto

Oikeusministeriö asetti 20.1.2005 työryhmän, jonka tehtävänä on arvioida, miltä osin saneeraukseen liittyviä epäkohtia voidaan korjata koulutuksella, menettelytapojen kehittämällä ja konkurssiain neuvottelukunnan suosituksilla sekä miltä osin on tarkistettava lainsäädäntöä. Työryhmän on erityisesti selvitettävä menettelyn valintaa saneerauksen ja konkurssin välillä, mahdollisuutta lisätä yrityksen tervehdyttämistoimenpiteiden osuutta saneerausohjelmissa ja lyhentää hakemusten käsittelyaikoja tuomioistuimissa.

Konkurssi- ja yrityssaneerausrekisterin tietojen perusteella on selvitetty saneeraushakemusten käsittelyaikoja vuosina 2003 ja 2004 sekä kahdelta kuukaudelta vuonna 2005 (huhti- ja toukokuu). Tiedot käsittelyajoista ovat selvityksen jaksossa 2.

Valmistelun osana oikeusministeriö toimitti kärjäoikeuksille kyselyn, jossa pyrittiin selvittämään saneeraushakemuksen käsittelyaikaan vaikuttavia syitä. Kysely lähetettiin sähköpostitse niille kärjäoikeuksille, joissa oli ollut vuonna 2004 tapauksia, joissa saneeraushakemuksen käsittelyaika oli kestänyt hakemuksen vireille tulosta sen hyväksymiseen tai hylkäämiseen yli 100 päivää. Tällaisia tapauksia oli vuonna 2004 kaikkiaan 59 yhteensä 13 kärjäoikeudessa. Kyselyssä mukana olleet tapaukset selvitettiin konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä. Vuonna 2004 hakemuksia tehtiin kaikkiaan 317, joten selvä enemmistö hakemuksista käsiteltiin alle 100 päivässä. Osa näistä hakemuksista on peruutettu tai jäänyt sillensä.

Kaikki kärjäoikeudet vastasivat kyselyyn. Vain yhden yksittäisen tapauksen osalta ei tullut selvitystä. Pääasiassa menettelyn vaiheet kerrottiin vastauksissa kunkin tapauksen osalta yksityiskohtaisesti. Osa vastauksista annettiin yleisinä ja myös ne on otettu tiivistelmässä huomioon. Joissakin vastauksissa käsiteltiin lisäksi menettelyn aloittamisen jälkeisiä vaiheita. Näihin liittyviä seikkoja samoin kuin kärjätuomareiden yleisiä näkemyksiä käsittelyaikoihin vaikuttavista syistä ja lainsäädännön kehittämistarpeista selostetaan tiivistelmässä.

Tämän selvityksen jakso 3 on laadittu kärjäoikeuksien vastauksien perusteella. Siitä ei käy ilmi vastauksen toimittaneen kärjäoikeuden tai kärjätuomarin nimi eikä yksittäisiä tapauksia ole nimen tai muunkaan seikan perusteella yksilöity.

2. Hakemusten käsittelyaika

2.1 Hakemusten käsittelyajat vuonna 2003

Käsittelyajat on laskettu hakemuksen vireilletulosta hakemukseen annettuun ratkaisuun. Ratkaisu voi olla saneerausmenettelyn aloittaminen, hakemuksen hylkääminen, peruuttaminen, tutkimatta jättäminen tai asian sillensä jääminen.

Hakemusten käsittelyajat vuonna 2003 vireille tulleissa hakemuksissa vaihtelivat yhdestä päivästä 436 päivään.

Käsittelyaika	Hakemusten lukumäärä
alle 30 päivää	57
30 - 59 päivää	100
60 - 89 päivää	64
90 - 119 päivää	40
120 - 149 päivää	19
150 - 179 päivää	14
180 - 199 päivää	3
200 - 299 päivää	15
300 - 399 päivää	9
400 päivää -	1

Hakemuksia yhteensä	322

Hakemusten käsittelyajan mediaani oli 61 päivää.

2.2 Hakemusten käsittelyajat vuonna 2004

Hakemusten käsittelyajat vuonna 2004 vireille tulleissa hakemuksissa vaihtelivat yhdestä päivästä 285 päivään.

Käsittelyaika	Hakemusten lukumäärä
alle 30 päivää	71
30 - 59 päivää	96
60 - 89 päivää	65
90 - 119 päivää	32
120 - 149 päivää	25
150 - 179 päivää	12
180 - 199 päivää	6
200 - 299 päivää	6

Hakemuksia yhteensä	313

Hakemusten käsittelyajan mediaani oli 56 päivää.

Käsittelyajan mediaani hakemuksen vireilletulosta saneerausmenettelyn aloittamiseen tai hakemuksen hylkäämiseen oli myös 56 päivää (mukana ei tapauksia, joissa hakemus jätetty tutkimatta, peruutettu tai jäänyt sillensä).

2.3 Hakemusten käsittelyajat ajanjaksona 1.4. – 31.5.2005

Hakemusten käsittelyajat ajalla 1.4. – 31.5.2005 vireille tulleissa hakemuksissa vaihtelivat kuudesta päivästä 201 päivään.

Käsittelyaika	Hakemusten lukumäärä
alle 30 päivää	6
30 - 59 päivää	22
60 - 89 päivää	7
90 - 119 päivää	5
120 - 149 päivää	7
yli 150 päivää	4

Hakemuksia yhteensä	51

Hakemusten käsittelyajan mediaani oli 53 päivää ja keskiarvo oli 71 päivää.

Käsittelyajan mediaani hakemuksen vireilletulosta saneerausmenettelyn aloittamiseen tai hakemuksen hylkäämiseen oli 53 päivää ja keskiarvo oli 70 päivää (mukaan ei tapauksia, joissa hakemus jätetty tutkimatta, peruutettu tai jäänyt sillensä).

3. Tiivistelmä kärjäoikeuksille tehdyn kyselyn tuloksista

3.1 Yhteenveto

Yhteenveto on laadittu niistä kärjäoikeuksien toimittamista vastauksista, joihin sisältyivät kunkin asian osalta yksityiskohtaiset tiedot käsittelyajoista. Yksityiskohtaisia tietoja ei saatu 27 tapauksesta, mutta niistäkin saatiin yleisluontoiset vastaukset.

Hakemuksen täydentäminen. Velallisen hakemusta jouduttiin täydentämään lähes säännönmukaisesti. Useissa tapauksissa täydennyspyyntöjä oli tarpeen toimittaa useampi kuin yksi tai määräaika täydentämiselle jouduttiin pidentämään. Tarkat tiedot hakemusten täydentämisestä saatiin 28 asiassa. Hakemusta täydennettiin yhden kerran 15 tapauksessa ja kaksi tai useamman kerran kuudessa tapauksessa. Seitsemässä tapauksessa ei ollut täydennystarvetta.

Hakemukseen täydentämiseen oli myönnetty vaihtelevasti aikaa. Yhdessä kärjäoikeudessa kyselyn kohteena oli neljä tapausta ja niissä aikaa täydentämiselle oli myönnetty 1,5 viikosta kolmeen viikkoon.

Tyypillisesti hakemuksista puuttui välitilinpäätös tai tilintarkastajan selvitys. Täydennyspyynnön tavallisia syitä oli velkojaluettelon epätäydellisyys ja puutteet velkojien yhteystiedoissa. Tilintarkastajan selvitystä varten voitiin joutua myöntämään huomattavan paljon lisää aikaa. Esimerkiksi tapauksessa, joka tuli vireille 9.7.2004, tilintarkastajan selvitys saapui 21.9.2004 ja tapauksessa, joka tuli vireille 1.3.2004, tilintarkastajan selvitys saatiin 27.4.2004.

Määräaikojen pidentäminen. Hakijalle asetettuja määräaikoja jouduttiin usein pidentämään. Osassa tapauksia pidennettiin myös velkojalle asetettuja määräaikoja. Tarkat tiedot saatiin yhteensä 13 tapauksesta. Määräaikoja pidennettiin kerran

tapauksissa kahdeksassa tapauksessa ja näistä neljässä tapauksessa myös velkojalle asetettua määräaikaa pidennettiin. Useamman kuin kerran hakijalle asetettuja määräaikoja pidennettiin neljässä tapauksessa ja näistä kahdessa pidennettiin myös velkojalle asetettua määräaikaa. Vain velkojaa koskevaa määräaikaa pidennettiin tapauksessa lisäksi yhdessä tapauksessa.

Istuntokäsittelyn järjestäminen. Istuntokäsittely osoittaa yleensä, että asia on riittävä. Istuntokäsittelyn järjestämisestä saatiin tiedot 15 tapauksesta. Näistä viidessä käsittelyn ajankohtaa jouduttiin siirtämään. Tavallista oli, että istuntokäsittelylle oli vaikeuksia löytää kaikille asiaan osallisille sopivaa yhteistä aikaa.

Ratkaisun antaminen. Ratkaisu annettiin yleensä varsin pian kirjeenvaihdon tai istuntokäsittelyn päättymisen jälkeen. Konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä tarkistetun tiedon mukaan kaikista kyselyssä mukana olleista hakemuksista saneerausmenettely aloitettiin 33 tapauksessa ja hakemus hylättiin 26 tapauksessa. Rekisterin mukaan 26 asiassa määrättiin väliaikainen maksu-, perintä- tai muuta täytäntöönpanoa koskeva kielto ennen saneerausmenettelyn aloittamista.

Ratkaisun antamisen ajankohta yksilöitiin vastauksissa kaikkiaan 28 tapauksen osalta. Istuntokäsittelyn päätyttyä ratkaisu annettiin yleensä kahden viikon kuluttua. Yhdessä tapauksessa ratkaisu annettiin yhden päivän kuluttua. Kirjeenvaihdon päättymisen jälkeen ratkaisu annettiin lyhimmillään kolmen päivän ja pisimmillään kolmen kuukauden kuluttua. Seuraavassa luettelossa ovat tapaukset, joissa ratkaisun antamisajankohta oli yksilöity. Luetteloon on merkitty ratkaisun lopputulos, jos se on vastauksessa mainittu tai selvitetty rekisteristä.

1. 1 kk kirjeenvaihdon päättymisestä, aloitettu.
2. 3 pv lisälausuman saamisesta, lopputulos ei tiedossa
3. vajaan kahden viikon kuluttua suullisesta käsittelystä, lopputulos ei tiedossa
4. viipymättä asiakirjojen saavuttua useiden täydennysten jälkeen, aloitettu
5. vastineen mp. 25.8., aloitettu 28.9.
6. velkojien lausumien mp 22.9., aloitettu 12.10.
7. hakijan vastineen mp. 8.10., aloitettu 11.11.
8. hakijalta vastaus 7.12., ratkaisu 21.12., lopputulos ei tiedossa
9. istuntokäsittely 4.4., hylätty 15.4.
10. istuntokäsittely 24.1., ratkaisu 7.2., lopputulos ei tiedossa
11. istuntokäsittely 4.8., hylätty 11.8.
12. hakijan lausuman mp 16.7. – kesäloma – aloitettu 1.9.
13. istuntokäsittely 22.3., hylätty 5.4.
14. istuntokäsittely 7.4., aloitettu 20.4.
15. istuntokäsittely 14.9., hylätty 17.9.
16. istunto 24.1., aloitettu 25.1.
17. istuntokäsittely 16.3., hylätty 30.3.
18. istuntokäsittely 19.4., hylätty 27.4.
19. hakijan vastine 19.10., hylätty 22.12.
20. hakijan lausuman määräpäivä 3.2., hylätty 28.4.
21. istuntokäsittely 28.4., hylätty 12.5.
22. velkojan lausuman mp 14.3., hylätty 20.4.

23. istuntokäsittely 4.6., hylätty 18.6.
24. istuntokäsittely 22.11., hylätty 29.11.
25. istuntokäsittely 16.11., hylätty 29.11.
26. istuntokäsittely 30.9., as.os. pyytäneet ratkaisun antamisen siirtämistä, hylätty 8.11.
27. lausumapyyntö hakijalle 17,12., hakijalta lisäaikaa koskeva pyyntö, 16.2. aloitettu
28. hakijan lausuman määräpäivä 12.1., neuvottelu rahoituksesta, 4.3. hylätty

Käsittelyn ajoittuminen. Hakemuksen käsittelyn alkuvaihe ajoittui useimmissa tapauksissa loma-aikaan, joka on osaltaan pidentänyt käsittelyaikaa. Useassa tapauksessa käsittelyaikoja pidensivät myös käsittelijöiden tavanomaista pidemmät sairauslomat sekä koulutuspäivistä johtuneet poissaolot. Myös asianosaisten asiamiesten ja edustajien loma-ajat vaikuttivat käsittelyaikoihin.

Muita seikkoja. Käsittelijän vaihtuminen käräjäoikeudessa oli mainittu useammassa vastauksessa syynä käsittelyaikojen pidentymiseen. Myös asian vaikeuteen kiinnitettiin yhtenä viivyttävänä seikkana huomiota.

Kahdessa tapauksessa asian käsittelyn pitkittyminen oli käräjäoikeuden näkemyksen mukaan johtunut käräjäoikeudesta johtuvista syistä.

Vastauksissa tuli esiin muun muassa seuraavanlaisia muita käsittelyaikojen pituuteen vaikuttaneita erityisiä seikkoja:

- hakijan maallikkoasiamies jouduttu vaihtamaan juristiin
- hakijalle uusi asiamies
- hakijan avustaja ulkomailla, velkojan asiamiehellä esteitä
- jo suostumuksensa antaneen selvittäjäehdokkaan kieltäytyminen tehtävästä
- hakijan esittämästä uudesta selvityksestä varattu velkojille uusi tilaisuus lausua kirjallisesti
- istunnosta sovittu tammikuussa, mutta kaikille osapuolille sopiva aika vasta maaliskuussa
- yrityksen toimitusjohtaja halusi tulla henkilökohtaisesti kuulluksi asiassa. Hakija pyysi 28.1.2005 istunnon siirtämistä toimitusjohtajan sairauden vuoksi. Toimitusjohtajan sairauden vuoksi istunto voitiin pitää vasta 19.4.2005.
- hakijayritys teki huomattavan toimialan muutoksen käsittelyn aikana, rahoitusneuvotteluja käytiin vielä viime vaiheessa, myös mm. avustajan lomamatka vaikuttanut käsittelyaikaan
- verovirasto ilmoittanut, ettei yhtiöllä ole toimintaa ja asiasta pyydetty lausuma hakijalta
- käräjäoikeuden alueella vain harvat tilintarkastajat ottavat laatiakseen selvityksiä yrityssaneeraushakemuksia varten ja he ovat kiireisiä
- hakija ja vastustanut velkoja ovat yhteistyössä hakeneet tehokkaita keinoja saneerauksen aikaansaamiseksi; eli aika on käytetty hyödyksi
- saneerauksen kannalta oli silti lähdetty liian myöhään liikkeelle; lisärahoitus ja neuvottelut velkojien kanssa aikaisemmin olisivat todennäköisesti johtaneet tuloksiin nopeammin

- vuodenvaihteen pyhät ja lomat viivyttivät, samoin rahoitusjärjestelyt ja jotkut viranomaistoimet
- avustajalla ei kokemusta varsinaisesta yrityksen saneerauksesta; asiantuntemus rajoittuu hakemuksen laatimiseen
- asian muuttuessa riitaiseksi avustaja vaihtuu, koska hakemuksen laatija (saneerauskonsultti) ei ole kelpoinen
- hakemusten osuminen lomakauden tai vuodenvaihteen pyhien alle on pidentänyt lausuma-aikoja; avustajat ja asianvalvojat ovat pyytäneet lomiensa huomioon ottamista
- istuntokäsittelyn ajankohta on näissä tapauksissa ollut asianosaisten sopima; käräjäoikeuden puolelta on kaikissa tapauksissa ollut tarjota aikaisempia istuntopäiviä
- saneeraushankkeen virittäminen yleisesti liian myöhään, joten neuvottelut velkojien ja rahoittajien kanssa ajoittuvat hakemuksen jättämisen jälkeiseen aikaan
- huomattava on myös, että saneerausennuste on kaikissa tapauksissa ollut huono; useimmissa tapauksissa esteeseen on vedonnut julkisvelkoja.

3.2 Esimerkkejä useita käsittelyvaiheita sisältäneistä tapauksista

Tapaus 1

- o 18.6.2004 hakemus vireille
- o 23.6.2004 väliaikainen kieltä (19, 21 §)
- o 30.6.2004 lausumapyyntö velkojille
- o 16.7.2004 velkojien lausumien määräpäivä
- o 23.7.2004 pyydetty velallisen vastine
- o 25.8.2004 velallisen vastineen määräpäivä
- o 28.9.2004 menettely aloitettu
- o 19.7.2005 saneerausohjelma vahvistettu

Tapaus 2

- o 26.5.2004 hakemus vireille
- o 26.5.2004 hakemuksen täydennyskehoitus
- o 18.6.2004 täydennyksen määräpäivä
- o 16.6.2004 määräajan pidentäminen
- o 23.7.2004 uusi määräpäivä
- o 23.7.2004 määräajan pidentäminen
- o 31.8.2004 uusi määräpäivä
- o 3.9.2004 lausumapyyntö velkojille
- o 22.9.2004 velkojien lausumien määräpäivä
- o 12.10.2004 menettely aloitettu
- o 29.7.2005 saneerausohjelma vahvistettu

Tapaus 3

- o 3.5.2004 hakemus vireille

- 4.5.2004 hakemuksen täydennyskehotus
- 31.5.2004 täydennyksen määräpäivä
- 25.5.2004 määräajan pidentäminen
- 18.6.2004 uusi määräpäivä täydennykselle
- 15.6.2004 määräajan pidentäminen
- 7.7.2004 uusi määräpäivä täydennykselle
- 8.7.2004 uusi täydennyskehotus
- 13.7.2004 täydennyksen määräpäivä
- 13.7.2004 väliaikainen kieltö (17, 19, 21 §)
- 13.7.2004 lausumapyyntö velkojille
- 13.8.2004 velkojien lausumien määräpäivä
- 12.8.2004 määräajan pidentäminen (verottaja)
- 27.8.2004 velkojalle myönnetyn jatkoajan määräpäivä
- 1.9.2004 pyydetty velallisen vastine
- 17.9.2004 velallisen vastineen määräpäivä
- 13.9.2004 määräajan pidentäminen
- 30.9.2004 velallisen vastineen uusi määräpäivä
- 29.9.2004 määräajan pidentäminen
- 8.10.2004 velallisen vastineen uusi määräpäivä
- 11.11.2004 menettely aloitettu
- 15.6.2005 menettely lakannut (konkurssi)

Tapaus 4

- 10.3.2004 hakemus vireille
- 12.3.2004 hakemuksen täydennyskehotus
- 2.4.2004 täydennyksen määräpäivä
- 12.3.2004 väliaikainen kieltö (19, 21 §)
- 5.4.2004 lausumapyyntö velkojille
- 23.4.2004 velkojien lausumien määräpäivä (lausumissa esteväitteitä)
- 28.4.2004 hakijalle lausumapyyntö velkojien lausumista
- 14.5.2004 hakijan lausuman määräpäivä
- 30.6.2004 istuntokäsittely
- 4.8.2004 hakijan pyynnöstä uusi käsittely (lykkäyksessä oli kyse siitä, saako hakija maansiirtourakan, joka osittain ratkaisisi hakemuksen kohtalon) =>ei saanut
- 11.8.2004 hakemus hylätty =>valitus HO:een

Tapaus 5

- 19.5.2004 hakemus vireille
- 21.5.2004 lausuma väliaikaisesta kielloista
- 28.5.2004 lausuman määräpäivä
- 31.5.2004 väliaikainen kieltö (19, 21 §)
- 31.5.2004 lausuma velkojille
- 18.6.2004 velkojien lausumien määräpäivä (sisälsi esteväitteitä)

- 21.6.2004, hakijalle lausumapyyntö velkojen lausumista
- 16.7.2004 hakijan lausuman määräpäivä
- kesäloma
- 1.9.2004 menettely aloitettu (kansliapäätös)

Tapaus 6

- 2.12.2004 hakemus vireille
- 9.12.2004 täydennyskehotus
- 17.12.2004 täydennyskehotuksen määräpäivä
- 28.12.2004 lausumapyyntö velkojilta
- 14.1.2005 velkojen lausumien määräpäivä (sisälsi esteväitteitä)
- 19.1.2005 hakijalle lausumapyyntö velkojen lausumista
- 2.2.2005 hakijan lausuman määräpäivä
- 22.3.2005 istutokäsittely
- 5.4.2005 hakemus hylätty => valitus

Tapaus 7

- 13.12.2004 hakemus vireille
- 15.12.2004 väliaikainen kieltö (19, 21 §) ja lausumapyynnöt velkojille
- 10.1.2005 lausumapyyntö hakijalle velkojen vastustamisperusteista, lisäksi maallikkoasiamies vaihdettava juristiin
- 28.1.2005 hakijan lausuma
- 18.3.2005 kutsut istuntoon
- 24.3.2005 puheenjohtajan yhteenvedo asiassa laadittu ja toimitettu osallisille
- 31.3.2005 hakijan lisäselvitys
- 6.4.2005 hakijan lisäselvitys
- 7.4.2005 asian istutokäsittely, 7 tuntia
- 20.4.2005 yrityssaneerausmenettelyn aloittamispäätös

Tapaus 8

- 6.2.2004 vireille
- 6.2.2004 lausumapyyntö verovirastolle väliaikaisesta kiellosta
- 9.2.2004 veroviraston lausuman määräpäivä
- 9.2.2004 väliaikainen kieltö (19 §)
- 27.2.2004 lausumapyynnöt velkojille
- 22.3.2004 lausumapyyntö hakijalle
- 6.4.2004 hakijan lausuman määräpäivä
- 10.8.2004 kutsut istuntoon 1.9.2004
- 26.8.2004 em. istunnon peruutus, hakijan pyynnöstä, koska avustajalla este, uudet kutsut istuntoon

- 10.9.2004 puheenjohtajan yhteenvedo asiassa laadittu ja toimitettu osallisille
- 14.9.2004 asian istuntokäsittely
- 17.9.2004 hakemuksen hylkäyspäätös, johon ilmoitettu tyytymättömyyttä, mutta valitusta ei jatkettu

Tapaus 9

- 2.7.2004 saneeraushakemus vireille
- 5.7.2004 hakijalle täydennyskehotuspyyntö
- 15.7.2004 täydennyksen määräpäivä
- 7.9.2004 täydennyksen uusi määräpäivä
- 15.9.2004 lausumapyyntö velkojille
- 1.10.2004 velkojien lausumien määräpäivä
- lausumapyyntö hakijalle velkojien lausumista
- 15.10.2004 hakijan lausuman määräpäivä
- 20.10.2004 hakijan lausuman uusi määräpäivä
- 16.11.2004 istuntokäsittely (peruutettu hakijasta johtuvasta syystä)
- 22.11.2004 istuntokäsittely
- 29.11.2004 kansliapäätös: hakemus hylättiin

Tapaus 10

- 26.5.2004 hakemus vireille
- 27.5.2004 hakijalle täydennyskehotus
- 15.6.2004 täydennyksen määräpäivä
- 24.6.2004 lausumapyyntö velkojille
- 30.7.2004 velkojien lausumien määräpäivä (lomien vuoksi)
- 2.8.2004 hakijalle lausumapyyntö velkojan esteväitteestä
- 19.8.2004 hakijan lausuman määräpäivä
- 24.8.2004 hakijan lausuman uusi määräpäivä
- 26.8.2004 hakijalle täydennyspyyntö, koska tämä ilmoitti toimialansa muuttumisesta
- 8.9.2004 täydennyksen määräpäivä
- 8.9.2004 lausumapyyntö huomattaville velkojille
- 30.9.2004 velkojien lausumien määräpäivä
- 4.10.2004 hakijalle lausumapyyntö velkojan (edelleen vastustavan) lausuman johdosta
- 12.10.2004 hakijan lausuman määräpäivä
- 13.10.2004 istuntokäsittelystä ja sen ajankohdasta sopiminen
- 16.11.2004 istuntokäsittely
- hakija ja velkoja pysivät istunnossa, ettei asiaa ratkaista ennen 29.11.2004, tarkoituksena saada hakijalle lisärahoitusta toiminnan jatkamiseksi
- 29.11.2004 hakemus hylätty YSL 7 § 1 mom. 1 - 3 ja 5-kohtien nojalla.

Tapaus 11

- 11.10.2004 hakemus vireille
- 19.10.2004 lausumapyyntö huomattaville velkojille
- 16.11.2004 velkojien lausumien määräpäivä
- 17.11.2004 hakijalle lausumapyyntö velkojan esteväitteestä
- 3.12.2004 hakijan lausuman määräpäivä
- 8.12.2004 lausumapyyntö velkojalle
- 13.12.2004 velkojan lausuman määräpäivä
- 17.12.2004 hakijalle lausumapyyntö hakijalle velkojan lausumasta
- käsittelystä sopiminen (asianosaiset pyysivät lopuksi ratkaisemista kansliassa)
- hakija pyysi vielä lisää aikaa pääomallainan järjestelyä varten (joka saatiin)
- 16.2.2005 saneeraus aloitettiin

Tapaus 12

- 4.11.2004 hakemus vireille
- 4.11.2004 täydennyskehoitus hakijalle
- 17.12.2004 täydennyksen määräpäivä
- 12.11.2004 lausumapyyntö huomattaville velkojille
- 8.12.2004 velkojien lausumien määräpäivä
- 10.12.2004 hakijalle lausumapyyntö hakijalle velkojan esteväitteestä
- 12.1.2005 hakijan lausuman määräpäivä
- käsittelystä sopiminen; asianosaisten keskinäinen neuvottelu rahoituksen järjestelystä. Asianosaiset pyysivät lopuksi ratkaisua kansliassa.
- 4.3.2005 hakemus hylättiin YSL 7 §:n 1 mom. 1, 3 ja 4-kohtien nojalla

3.3 Muita vastauksissa esille tuotuja seikkoja

Hakemusten täydennyttämisen ja määräaikojen pidentämisen osalta vastauksissa tuotiin esiin muun muassa seuraavia seikkoja:

- käräjäoikeus voisi suhtautua määräaikojen pidennyspyyntöihin pidättyvämmiin ja noudattaa asianosaisten lausumille asetettavissa määräajoissa tiukempaa linjaa. Nämä seikat ovat kuitenkin tiedottamisella ja keskustelulla korjattavissa.
- yhteenvetona neljästä tapauksesta: asioiden viipyminen ei ole sen laatuinen ongelma, johon tulisi lakia muuttamalla puuttua. Käytäntö on muilla keinoin ohjattavissa saneerausasioiden kiireellistä luonnetta vastaavaksi. Tässä voi hyvin olla apuna kaikissa Suomen hovioikeuspiireissä käynnistetyt tai käynnistyvät käräjäoikeuksien laatuhankeet, joissa mm. käsitteilyajat ovat tärkeänä aiheena.

- hakemus pitäisi voida hylätä tai olla ottamatta vastaan, jollei siinä ole mukana ainakin tilintarkastajan selvitys, asianmukaisesti vahvistetut tilinpäätösasiakirjat kahdelta edelliseltä tilivuodelta ja tilintarkastajan tarkastama tuore välitilinpäätös lausuntoineen. Nykyisin täysin puutteellinen hakemus voidaan tuoda käräjäoikeuteen, jotta meneillään oleva tai kohtapäätä uhkaava konkurssiprosessi saadaan keskeytetyksi. Jos asettaa lyhyen täydennysajan, sille pyydetään lisääaikaa esim. sen vuoksi, että tilintarkastajalla ei ole työruuhkan vuoksi mahdollisuuksia tehdä selvitystä kuin vasta 2 kk:n päästä.
- monesti hakija kääntyy lakimiehen puoleen vasta sen jälkeen kun konkurssihakemus on jätetty käräjäoikeudelle ja materiaalia ruvetaan kokoamaan varsin myöhäisessä vaiheessa.

Joissakin tapauksissa oli erityisiä menettelyn kestoon vaikuttaneita syitä kuten esimerkiksi:

- tapaus on kaiken kaikkiaan erikoislaatuinen, sillä yritys oli joutunut luonnonsuojelijoiden iskun kohteeksi ja lisäksi yrityksellä on vireillä riita-asia valtiota vastaan. Asia on nyt hovioikeudessa ja selvittäjä on katsonut, ettei saneerausohjelmaa voida laatia ennen kuin asia on ratkaistu hovioikeudessa. Jatkoajan myöntäminen saneerausohjelman laatimiselle on ollut lain mukaista.

Velallisen avustajan kelpoisuus saattaa pitkittää käsittelyä:

- yleisellä tasolla jonkinlainen ongelma on se, että velallista menettelyn alkuvaiheessa edustaa usein jonkinlainen konsultti. Tämä konsultti ei kuitenkaan pysty osallistumaan oikeudenkäyntiin avustajana, jos istutokäsittelyyn mennään. Tämä on omiaan aiheuttamaan joskus melkoistakin viivästystä, kun lainoppinutta avustajaa yritetään etsiskellä.

Istutokäsittelyn siirtymiseen voivat vaikuttaa monenlaiset syyt:

- hakemuksen puutteellisuuden ja hakijan pyytämän jatkoajan vastataksien velkojien lausumiin sekä vuosilomien ja muiden käräjätuomarin työtehtävien vuoksi sekä asianvalvojan koulutuksen ja loman vuoksi saneerausohjelmuksen suullinen käsittely on voitu järjestää 26.10.2004, minkä jälkeen on kahden viikon kuluttua annettu päätös. Toisaalta näin pitkä käsittelyaika on ollut tarpeen myös velallisen kannalta, koska hän on halunnut esittää hakemuksensa tueksi vielä 22.10.2004 päivätyn selvityksen.
- vaikutelma on, että jotkut asianajajat katsovat tarvitsevansa ylipitkiä määräaikoja. On hyvin helppo ilmoittaa tuomioistuimelle, että ei sovi muiden tehtävien, vapaapäivän, loman tai muun vastaavan syyn vuoksi. Kaikki tuomarit eivät halua kiistellä määräpäivistä eikä sihteeriltä voi edellyttää kovin tiukkoja neuvotteluja esteen laillisuudesta. Asiaan lienee vaikea säännöksissä puuttua.
- on kohtuullista, että hakijalle annetaan aikaa esittää ja saada kokoon se näyttö, joka tuodaan pääkäsittelyyn. Tätä myös menestyksellinen pääkäsittely.

tely edellyttää. Pääkäsittelypäivän määrääminen on usein ongelmallista, kun istuntokäsittely pyritään mahdollisimman pitkälle sopimaan asiamiesten kanssa. Lienee kohtuullista, että käräjäoikeus voi kahden viikon sisällä tehdä asiassa päätöksen kansliassa, sillä yrityssaneerausasiat ovat vaikeita ja niissä on kysymys isoista asioista. Kansliapäätös luonnollisesti pidentää käsittelyaikaa.

Väliaikaisten kieltojen määrääminen vaikuttaa jossain määrin suhtautumiseen hakemuksen kiireellisyyteen:

- koska asiassa on annettu väliaikaiset kiellot muutamassa päivässä asian viireilletulon jälkeen, käsittelyajan pidentyminen ei ole tuottanut vahinkoa velallisen liiketoiminnalle.

3.4 Johtopäätöksiä

Hakemusten käsittelyaikoja pidentävät useat syyt. Tavallista on, että velallisen hakemusta joudutaan täydennyttämään. Täydennyksen syytä riippuen pidennys voi olla jopa viikkojen mittainen. Monessa tapauksessa täydentämiselle joudutaan pyytämään jatkoaikaa.

Velkojen kuuleminen vie aikaa. Lausumien määräaikoja joudutaan pidentämään myös velkojille.

Kyselyn kohteena olleissa tapauksissa istuntokäsittely järjestettiin usein. Istuntokäsittelyn ajankohdasta sopiminen on ongelmallista, kun joudutaan sovittamaan useamman henkilön aikatauluja yhteen. Sekä tuomareille että asianajajilla on sovitun istuntoja pitkälle eteenpäin. Sopivan ajankohdan löytäminen voi siirtää asian käsittelyä useilla viikoilla. Asianosaisten kutsumiseen istuntoon on varattava aikaa ainakin kaksi viikkoa. Istuntoon menevissä asioissa yhteenvedon laatiminen vie myös oman aikansa ja näissä asioissa niiden vaikeuden tähden annetaan yleensä kansliapäätös, joka siirtää ratkaisun antamisen tavallisesti kahden viikon päähän.

Kyselyn kohteena olleissa tapauksissa oli sellaisia erityispiirteitä, joista johtuen ratkaisun antaminen siirtyi erityisen pitkälle. Jo yksikin tällainen tapaus voi johtaa siihen, että keskimääräinen käsittelyaika (mediaani) muodostuu huomattavan pitkäksi.

Kyselyssä oli mukana kaksi tapausta, joiden käsittelyn viivästymistä käräjäoikeus piti omana syynään. Tällaiseen voidaan puuttua viraston johdon toimesta asioiden käsittelyn seuranta tehostamalla. Käräjätuomareiden muut työtehtävät, joissa voi olla paljonkin muita kiireellisiä asioita, vaikuttavat osaltaan saneeraushakemusten käsittelyyn.

YRITYSKYSELY 2005

Tiivistelmä saneerausyritysten vastauksista

OIKEUSMINISTERIÖ

Lainvalmisteluosasto

Liisa Lehtimäki

31.12.2005

18/41/2004

1. Johdanto

Oikeusministeriö asetti tammikuussa 2005 työryhmän, jonka tehtävänä oli arvioida, miltä osin yrityksen saneeraukseen liittyviä epäkohtia voidaan korjata koulutuksella ja menettelytapojen kehittämällä tai konkurssiasiaain neuvottelukunnan suosituksilla sekä miltä osin lainsäädännön tarkistaminen on tarpeen. Työryhmän oli erityisesti selvitettävä, miten saneeraushakemusten sisältöä ja yrityksen elinkelpoisuuden arviointia sekä muuta saneerausmenettelyn aloittamiseen liittyvää sääntelyä voitaisiin kehittää niin, että menettelyn valinta saneerauksen ja konkurssin välillä tapahtuisi mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti, miten yrityksen tervehdyttämistoimenpiteiden osuutta saneerausohjelmissa voitaisiin lisätä ja onko saneerausohjelmien sisällön osalta muita kehittämistarpeita, ja miten hakemusten käsittelyaikoja tuomioistuimessa voitaisiin lyhentää ja tuomioistuinmenettelyä muuten kehittää. Työryhmän tuli toimia yhteistyössä konkurssiasiaain neuvottelukunnan kanssa.

Työryhmä selvitti yhteistyössä Konkurssiasiamiehen toimiston ja Suomen Yrittäjien kanssa saneerausohjelmaa noudattavien yritysten kokemuksia saneerausmenettelystä ja menettelyn toimivuudesta. Selvitys liittyi osana yrityssaneerauslain yritysvaikutusten arviointiin.

2. Kyselyn toimittaminen

2.1. Otoksen valinta

Oikeusrekisterikeskuksesta pyydettiin tulosteet vuosina 2000 ja 2002 vahvistetuista saneerausohjelmista, joista Oikeusrekisterikeskus karsi ohjelman aikana konkurssiin asetetut yritykset. Oikeusrekisterikeskuksesta saatiin vuoden 2000 osalta 60 saneeraustapausta ja vuoden 2002 osalta 84 tapausta.

Oikeusrekisterikeskuksen toimittamista tapauksista karsittiin oikeusministeriössä vielä sellaiset yritykset, joita koskeva konkurssihakemus oli karsinnan tapahtuessa vireillä käräjäoikeudessa sekä yritykset, joille vahvistettu saneerausohjelma oli määrätty raukeamaan tai joiden velkajärjestely oli yhden tai useamman velan osalta rauennut. Lisäksi yhdistettiin mm. maatalousyrittäjiä (isäntä ja emäntä) yhdeksi velalliseksi.

Karsinnan tekemisen jälkeen tapausmääräksi, josta otos valittiin, jäi:

vuonna 2000	60 tapauksen sijasta 48 kpl ja
vuonna 2002	84 tapauksen sijasta 77 kpl

Yhteensä tapausmääräksi tuli 125 yritystä, josta otokseen valittiin 40 yritystä eli vajaa kolmannes.

Yritykset otokseen valittiin seuraavin kriteerein:

- 1) Vuodet 2000 ja 2002: Jokaisesta saneerausohjelman vahvistaneesta käräjäoikeudesta valittiin yksi tapaus.
- 2) Vuosi 2000: Lahden käräjäoikeudesta valittiin lisäksi yksi tapaus (eniten ohjelmia).
- 3) Vuosi 2002: lisäksi kuudesta seuraavasta käräjäoikeudesta (eniten ohjelmia) valittiin jokaisesta yksi tapaus: Jyväskylä, Kuopio, Lahti, Rovaniemi, Turku, Seinäjoki.
- 4) Tapauksia valittaessa kiinnitettiin huomiota siihen, että otoksessa tulisi arvioitavaksi mahdollisimman monen eri selvittäjän työ.
- 5) Valinnassa kiinnitettiin huomiota yritysten yhtiömuotoon niin, että jakauma eri yhtiömuotojen välillä vastaisi mahdollisimman hyvin yhtiömuotojen jakaumaa siinä tapausmäärässä, josta otos valittiin.
- 6) Toimiala pyrittiin ottamaan huomioon (lähinnä toiminimen perusteella) niin, että eri toimialojen edustus otoksessa olisi mahdollisimman laaja.

Vuodelta 2000 valittiin 16 ja vuodelta 2002 valittiin 24 yritystä.

2.2. Yritysten karsiutuminen otoksesta

Yritysten yhteystietoja selvitetessä otoksesta jouduttiin karsimaan yrityksiä seuraavin syin:

- 1) yhtä yritystä ei löytynyt YTJ:stä⁵ ja kävi ilmi, että yrityksen vastuuhenkilö oli kuollut,
- 2) yhden yrittäjän puhelimeen ei otettu puhelua vastaan eikä muita yhteystietoja voitu selvittää ja
- 3) yhden yrityksen toiminta oli lakannut vuonna 2002.

Otokseen valittujen tapausten lukumäärä siis aleni 37:ään. Näistä yrityksistä haastatteluja ei saatu tehtyä yhdeksässä tapauksessa. Tavallisimmin syynä oli se, että yhteyttä yritykseen ei saatu monista yrityksistä huolimatta. Yhdessä yrityksessä oli niin kova kiire, että yrittäjä piti kohtuuttomana kyselyn vaatimaa lisätyötä.

Haastateltuja yrityksiä oli lopulta kaikkiaan 28. Tapausmäärä, josta otos alun perin valittiin, oli 125. Haastateltujen yritysten osuus on siitä noin 22 prosenttia eli hiukan yli viidennes.

2.3. Haastattelujen toimittaminen

Haastateltaville yrityksille toimitettiin 1.9.2005 haastattelulomake, jonka saatteensa kerrottiin haastattelun tarkoituksesta seuraavaa:

---

⁵ Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä (YTJ), Patentti- ja rekisterihallituksen ja Verohallituksen yhdessä ylläpitämä tietojärjestelmä. Yritys- ja yhteisötietojärjestelmässä ovat yritykset ja yhteisöt, jotka on merkitty mm. kaupparekisteriin, arvonlisäverovelvollisten rekisteriin tai ennakkoperintärekisteriin

”Oikeusministeriön asettama työryhmä valmistelee parhaillaan tarkistuksia yrityksen saneerausta koskevaan lainsäädäntöön. Työryhmä pyrkii selvittämään lainsäädäntöhankkeen tausta-aineistoksi myös saneerausohjelmaa noudattavien yritysten kokemuksia ja näkemyksiä lainsäädännöstä. Tässä tarkoituksessa tehdään kysely osalle niistä yrityksistä, joille on vahvistettu saneerausohjelma vuonna 2000 tai 2002. Yrityksenne kuuluu tähän joukkoon.

Kyselyyn valittuja yrityksiä koskevat tiedot on hankittu yrityssaneerausrekisteristä. Tiedot käsitellään luottamuksellisina. Yritystä ei mainita nimeltä eikä muutoinkaan yksilöidä siinä yhteenvedossa, joka kyselystä työryhmälle myöhemmin laaditaan.”

Lähete ja haastattelulomake toimitettiin haastateltaville joko sähköisesti, faksilla tai kirjeitse.

Haastattelijoina toimineet harjoittelija Milla Kajova, lainopillinen asiamies Riikka Tähtivuori ja toimistosihiteeri Pirjo Sunnari tekivät haastattelut sopien yleensä haastateltavan kanssa haastatteluajan etukäteen. Haastattelujen määrä jakautui heidän kesken niin, että Kajova teki 11, Tähtivuori 12 ja Sunnari 7 haastattelua.

3. Yhteenveto haastattelujen tuloksista

1) Tietojensaanti saneerauksesta

- lähes kaikki vastaajat (24) olivat sitä mieltä, että tiedonsaantia yrityssaneerauksesta olisi syytä parantaa
- erityisesti saneerauksen kustannuksista olisi kaivattu enemmän ja täsmällisempää tietoa
- useat katsoivat, että tiedonsaanti pitäisi turvata yrittäjäjärjestöjen toimesta, lisäksi painotettiin pankkien ja muiden rahoittajien roolia varsinkin pienyrittäjän taloudellisen tilanteen analysoinnissa; muutama vastaaja toi esiin, että tilintarkastajan tulisi antaa tietoa
- yhtenä ehdotuksena esitettiin, että pitäisi olla yrityssaneerauksen kokoneiden yrittäjien tukirengas tai asiamies, joka antaisi perustietoa ja esimerkkejä oikeista saneerausmenettelyistä
- tiedottamisella voitaisiin vaikuttaa yrittäjien asenteisiin ja muiden tahojen toimintaan

2) Saneeraukseen hakeutuminen

- haastattelussa mukana olleista 28 yrityksestä yhdeksällä oli vireillä konkurssihakemus, kun se haki saneerausta
- lähes kaikilla yrityksillä (19) konkurssin uhka oli syy hakeutua saneeraukseen
- syitä yritysten taloudellisiin vaikeuksiin oli lukuisia, mm. laajentaminen riittämättömin rahavaroin, markkinatilanteen heikentyminen, tärkeän asi-

akkaan menettäminen, epäonnistunut yrityskauppa, oma tietämättömyys, henkilökunnan väärä mitoitus, epäonnistunut projekti ulkomailla, tuotekehityshanke, jota ei saatu kaupallistettua investointien edellyttämässä laajuudessa, Venäjän kaupan romahtaminen, valuuttaluotto, devalvaatio, lama, EU-jäsenyydestä aiheutunut markkinoiden romahtaminen

- useimmat olivat keskustelleet yrityksen tilanteesta eri asiantuntijoiden ja myös velkojien kanssa ennen saneeraukseen hakeutumista; viisi vastaajaa ilmoitti, ettei ollut ollut yhteydessä velkoihin ennen hakemuksen jättämistä
- saneeraushakemuksen oli kaikissa tapauksissa laatinut ulkopuolinen asiantuntija, näkemykset asiantuntijan palkkiosta poikkesivat toisistaan, osa piti kustannuksia kohtuullisina, osa kohtuuttomina
- useissa tapauksissa tilintarkastajan selvityksen laati ulkopuolinen, mutta myös yrityksen omaa tilintarkastajaa oli käytetty
- lähes poikkeuksetta yritykset olivat jälkikäteen arvioiden sitä mieltä, että yrityksen olisi pitänyt hakeutua yrityssaneeraukseen aikaisemmin
- riittävän tiedonsaannin arvioitiin yleisesti vaikuttavan siihen, että yritykset hakeutuisivat saneeraukseen mahdollisimman aikaisessa vaiheessa

Suoria lainauksia vastauksista kysymykseen, miten voitaisiin parhaiten vaikuttaa siihen, että yritykset hakeutuisivat saneeraukseen mahdollisimman aikaisessa vaiheessa:

- yrityksen taloudellisen tilanteen pitäisi kiinnostaa rahoittajaakin enemmän, että tehtäisiin analyysseja ja kartoitettaisiin tulevaisuuden uhat
- tilintarkastajien tulisi olla ”aggressiivisempia” ja ottaa tilanne esiin ajoissa
- kysymys on yrityksen johdon ja hallituksen kyvystä nähdä asioita oikealla tavalla ja olla ajan tasalla
- kielteinen maine pitäisi saada saneerausmenettelyltä pois
- kirjanpitäjien ja velkojien läheisempi mukanaolo yrityksen taloudellisen tilanteen päivittämisessä
- velkojien positiivisempi suhtautuminen saneeraukseen
- asennemuutos yrittäjien omassa päässä; ei ole kysymys kunnianmenetyksestä, jos epäonnistuu tai on taloudellisia vaikeuksia
- lisättävä yrityksen yhteistyötä rahoittajan ja muiden velkojien sekä tilintarkastajan kanssa
- yrityksille asennekasvatusta, yrityksen organisaation reagoiminen talouden ja markkinoiden merkkeihin hankkimalla osaamista ja tietoa vaikutuskanavista
- tilintarkastajilta vaadittaisiin yhteistyötä velallisen kanssa taloudellisen tilanteen ajan tasalla pitämisessä. Velkojien (erityisesti pankkien) positiivisempi suhtautuminen saneeraukseen. Saneeraus pitäisi nähdä mahdollisuutena, ei uhkana.

3) Vapaaehtoiset saneeraustoimenpiteet

- lähes kaikissa yrityksissä oli ennen hakemuksen tekemistä toteutettu toiminnallisia saneeraustoimenpiteitä tai myyntiä edistäviä toimia
- osa yrityksistä (16) ilmoitti yrittäneensä saada aikaan vapaaehtoista saneerausta velkojien kanssa
- yksi yritys mainitsi ostaneensa laskenta- ja suunnitteluapua ulkopuoliselta yritykseltä

4) Saneerausmenettely

- pääasiassa yritykset arvioivat menettelyn sujuneen hyvin, mutta osassa vastauksia (3) kiinnitettiin huomiota menettelyn hitauteen
- kahdeksalla yrityksellä oli ollut vaikeuksia selviytyä saneerauksen aloittamisen jälkeen syntyneistä veloista
- usea vastaaja korosti sitä, että lisävelkaa ei tarvinnut ottaa

5) Selvittäjän toiminta

- selvittäjä oli tavallisimmin velkojan ehdottama ja ammatiltaan asianajaja
- osa yrityksistä arvioi selvittäjän toiminnan hyväksi ja kustannukset kohtuullisiksi
- suuri osa oli sitä mieltä, että yhteistyössä selvittäjän kanssa oli vaikeuksia ja kustannukset kohtuuttomia

Suoria lainauksia vastauksista kysymykseen, olisiko selvittäjän toimintaa syytä kehittää:

- alusta asti pitäisi tietää, mitä mikäkin tulee maksamaan, matkan varrella tuli yllätyksiä
- tiedonvaihtoa aktiivisemmin ja avoimempaa. Kustannusarvio tulisi esittää hyvissä ajoin. Pienille yrityksille pienemmät laskutusjaksot kuin suurille.
- selvittäjälle lisää liiketoimintaosaamista
- yleisellä tasolla toivottaisiin selvittäjältä enemmän toimialatuntemusta, liiketoimintaosaamista juridiikan lisäksi
- oma tutkinto, tarvittaisiin ammattitaitoa selvästi enemmän, nyt liiketaloudellinen osaaminen puuttuu
- yleisellä tasolla selvittäjille enemmän koulutusta myös yleisen liiketoiminnan ja yksittäisen toimialan kohdalla

6) Yrityksen asiakkaiden ja yhteistyötahojen suhtautuminen saneeraukseen

- saneerauksen kielteiset vaikutukset yhteistyötahoilla arvioitiin melko vähäisiksi

- yhteistyötahot tiukensivat ehtojaan ja käteiskauppaan siirtyminen oli tavallista, yhdessä vastauksessa tuotiin esiin, että ”opimme käyttämään käteisalennuksia”
- saneerauksen vaikutuksina vastauksissa tuotiin esiin mm.:
  - o vakuutta vaatinut tavarantoimittaja vaihdettiin toiseen
  - o tavarantoimittajalta saatiin tavaraa vain jälkivaatimuksella
  - o joitakin pitkäaikaisia suhteita tavarantoimittajiin meni poikki
  - o yritykseltä peruttiin yksittäinen tilaus
  - o aluksi menetettyjä asiakkaita saatiin myöhemmin takaisin
  - o luottoa evättiin, erityisesti leasingrahoitusta oli vaikea saada
- kahdessa vastauksessa kiinnitettiin huomiota tiedottamisen merkitykseen (”ei ollut ongelmia tavarantoimittajien suhteen, koska yrittäjä oli informoinut heitä hyvissä ajoin” ja ”avoin tiedottaminen avainasia”)
- julkisvelkojen kielteinen asennoituminen saneeraukseen mainittiin neljäsässä vastauksessa

7) Saneerausohjelma

- tavallisten velkojen alentaminen oli säännönmukaista, leikkausprosentit vaihtelivat 10 ja 94 prosentin välillä. Keskimäärin velkoja leikattiin 58,1 prosenttia ja mediaani oli 60 prosenttia (n=26).
- yksi haastateltavista kertoi, että velkoja ei käytännössä leikattu lainkaan, koska yrittäjä oli niistä takausvastuussa (ei sisälly em. laskelmaan). Yhden saneerausvelallisen velkojen maksuaikatauluja lykättiin.
- vain harvaa saneerausohjelmaa vastustettiin
- lähes kaikki arvioivat, että jollei saneerausta olisi toteutettu, yritystoiminta olisi päättynyt konkurssiin

8) Saneerausohjelman toteuttaminen

- saneerausohjelman toteuttaminen oli yleensä toteutunut hyvin, mutta tiukoja vuosia oli ollut takana
- useissa yrityksissä liikevaihdon kehitys oli kääntynyt nousuun
- useat arvioivat yrityksen toiminnan kehittyvän tulevaisuudessa myönteisesti
- kaksi yritystä oli maksanut lisäsuorituksia velkojille. Lisäksi yhdessä tapauksessa asia oli vireillä käräjäoikeudessa.
- yksi yritys oli käynnistänyt keskustelut ohjelman muuttamisesta

9) Saneerauksen kustannukset

- pääosa yrityksistä piti saneerausta kalliina ja osa kohtuuttoman kalliina menettelynä
- selvittäjän palkkion oli riitauttanut muutama yritys huonolla menestyksellä

10) Arvioita yrityssaneerauksen toimivuudesta ja kehittämistarpeista

- kaikki yritykset pitivät erittäin tärkeänä sitä, että saneerauslainsäädäntö antaa mahdollisuuden yrityksen tervehdyttämiseen

Suoria lainauksia vastauksista kysymykseen, millä tavoin lainsäädäntöä tulisi mielestänne kehittää:

- pankkien ja rahoittajien pitäisi alusta alkaen seurata, miten yrityksellä menee. Samoin TE-keskusten, Finnveran ja yrittäjäjärjestöjen pitäisi muistutella ja herätellä. Yrittäjällä on aina se vaikeus, ettei ole riittäviä resursseja analyysiin ja tulevaisuuden suunnitteluun.
- ammattilaiset arvioimaan saneeraustarvetta. Tuomioistuimiin asiantuntemusta tälle asialle.
- tietoa tästä mahdollisuudesta ennen kuin konkurssi on ovella
- yrittäjän panos on saneerauksessa olennainen. Suuri epäkohta on lisäosuuksien maksaminen. Se on tervehdyttämisen jarru ja ristiriidassa koko saneerauksen hengen kanssa. Lisäosuuksia maksattamalla rangaistaan selviytymisestä.
- yhteistyön kehittäminen selvittäjän kanssa
- menettely vie kovin kauan: monta vuotta raskasta aikaa. Siinä vaiheessa, kun toimenpidekielto haetaan, niin siitä lähtien kuluva aika pitäisi laskea mukaan saneerausmenettelyn keston kokonaismäärään. Ja menettelyn keston pitäisi olla korkeintaan 5 vuotta, paitsi vakuusvelat normaalisti.
- ”saneerauspiste”, ajankohta milloin pitäisi hakeutua saneeraukseen, pitäisi määritellä laissa, jottei yrittäjän tarvitsisi pätkäillä, milloin olisi sopiva hetki hakea saneeraukseen. Lisäksi pitäisi olla saneerausasiamies, ts. virkamies, joka tekisi selvittäjän työt.
- velallisen oikeuksia ei nykyisessä järjestelmässä puolusta kukaan. Erityisesti pien- ja perheyriyten saneerauksissa saneeraaja voi ajaa asiat miten vain.
- erityisesti pikkupaikkakunnalla negatiivinen julkisuus vie pohjan pois yritykseltä. Lainsäädännöllä on vaikea puuttua tähän, mutta yritykselle on suureksi haitaksi se, että tästä asiasta kirjoitetaan lehdissä. Saneerausmenettelyyn hakeutumista ja sen aloittamista pitäisi saada helpommaksi. Tiedonsaanti on tässä avainasemassa. Yrittäjälle tulee valtavasti virheellistä tietoa.
- koko prosessi voisi olla kaavamaisempi ja selkeämpi
- henkilökohtaisen luotonsaannin eston ei pitäisi olla esteenä osakeyhtiön luotonsaannille. Lisäksi epäselvyyttä siitä, pitääkö osamaksuja maksaa pois vai ei (jos ei maksa, niin sitten näyttää virheellisesti siltä, kuin yrityksellä on paljon rahaa kassassa). Tämä pitäisi tehdä selväksi laissa. Eläkemaksut joissakin tapauksissa täytyy maksaa kerralla vuoden osalta, mikä on suuri rasitus. Myyminen ja erityisesti ostaminen on hyvin vaikeaa.
- toisenkin päätöksen pitäisi tulla nopeasti: n. 1 kk:ssa. Yrityksen saneerausmenettelyn hallintokulut pitäisi siirtää yhteiskunnan maksettaviksi. Yrityksen pitäisi voida vapautua saneerauksesta, jos se

saa velat maksettua. Yrityksen kehittämisestä tulevat tuotot pitäisi antaa yritykselle: ei pitäisi sallia lisäsuorituksia rahoittajalle.

- yrityksen on selvitettävä hyvin, onko saneeraukseen edellytyksiä ennen kuin lähtee hakemaan saneerausta. Tässä on uskallettava käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita apuna. Velkojien suhtautumisessa on parantamisen varaa (luottamusta yritykseen). Luottotietoyrityksissä ja verottajalla saneerausvelat näkyvät ja ovat negatiivisena signaalina yhteistyötahoille ja rahoituksen saamisen esteenä. Yritys leimataan huonoksi, vaikka olisi pysynyt ohjelmassa jo vuosia. Pitäisi olla mahdollisuus päästä ennen aikaisesti pois ohjelmasta maksamalla velat pois. Nykyisin joustamaton järjestelmä, kun edellyttää kaikkien velkojien suostumuksen.
- tietoa erityisesti selvittäjän kustannuksista. Pitäisi olla ohjeistus siitä, mitä saneeraus saisi maksaa eri kokoisille yrityksille. Selvittäjän asiantuntemus paremmaksi.
- velkojien asennoituminen saneeraukseen olisi muutettava avoimemmaksi ja luottavemmaksi suhteeksi velalliseen. Tilitoimiston henkilökunnalla tulisi olla aktiivisempi rooli yrityksen konsulttoijana ja sen tulisi toimia yhteistyössä yrittäjän kanssa taloudellisen tilanteen päivittämiseksi. Kun taloudelliset merkit on luettu, yrittäjä tulisi aktivoida aikaisemmin toiminnan käynnistämiseen. Nyt velkojien asenne on huono ja yrittäjät pelkäävät heidän reaktioitaan ja sitä, että he kaatavat tervehdyttämisen.
- pienille yrityksille pitäisi olla yksinkertaisempi lainsäädäntö. Laki on suuryritysten tarpeisiin luotu. Rahoitukseen pitäisi saada tukea menettelyn alettua, sillä on aivan mahdotonta selvittää juoksevista kuluista, kun kaikki maksut on hoidettava etukäteen tai käteisellä ja kun yritys on maksukyvytön. Tämä on mahdoton yhtälö pienyritykselle. Kalastusala on ääriesimerkki, miten ilman rahaa "paatti ei liiku rannasta". Saneerauksen jälkeen yrittäjällä oltava yrittämishalua ja oma kunnioitus ja ylpeys tallella, yrittämistä ei saisi tappaa. Nyt näin tapahtuu. Liiketalouden osaamista enemmän yrittäjän tueksi saneerauksen ajaksi. Joko selvittäjä tai erillinen yritys konsultti koko ajaksi liiketoiminnan kulkua seuraamaan ja ohjeistamaan.
- menettelyn pitäisi olla yleisesti paremmin tiedossa. Selvittäjien tulisi olla ammattitaitoisempia. Tilintarkastajat tulisi saada lähemmäksi yritystä. Velkojilla ja muilla rahoittajilla tulisi olla positiivisempi asenne yrittämisen vaikeuksiin ja saneerauksen mahdollistamiseen.
- selvittäjälle tarkemmat toimintaohjeet ja kustannuksille katto. Kustannukset suhteutettava yrityksen kokoon.
- yhteistyö velkojien suuntaan helpommaksi.
- velkojien suhtautumisen muututtava, erityisesti verottajan. Pidettävä vaihtoehtoja esillä konkurssin rinnalla, jos yrityksellä mahdollista ja halua selvittää vaikeudet. Yritysten asenne muututtava, opittava hyväksymään tosiasiat. Uskallettava epäonnistua. Kaikki-

en markkinoiden osapuolien tiedottaminen saneerauksesta ja velkajärjestelystä.

- tiedottamista enemmän
- asennekasvatusta yrittäjille. Velkojien aktiivisempi lähestyminen vaikeuksien näkyessä. Tärkeä tutkia heti alussa, onko saneeraukseen oikeasti edellytyksiä. Hakemusvaiheessa jo realistinen selvitys.
- selvittäjille liiketalouden osaamista ja liiketoiminnan kentän aitoa tuntemusta. Kustannukset yrityksen liikevaihtoon sidotuiksi. Väli-tilinpäätökset aktiiviseen käyttöön ja luetaan myös pienemmissä yrityksissä. Maksuvaikeuden merkit aikaisemmin tietoon ja nopeampi reagointi niihin.
- laki lähtee suurien yritysten tarpeista. Pienille pitäisi olla yksinkertaisempi ja selkeästi edullisempi menettely. Byrokratia ja hinta olisi suhteutettava yrityksen kokoon. Selvittäjätaitovaatimuksia lisättävä, enemmän liike-elämän tuntemusta. Velkojatoimikunnan kehittäminen; velallisyrittäjänsä mahdollisuus osallistua kokouksiin ja välittää tietoa itse yrityksen sisäisistä toiminnoista.

Liite 1. Kyselylomake

Kysymyksiä saneerausmenettelyn toimivuudesta saneerauksessa olevien/olleiden yritysten edustajille

Yritystä koskevat tiedot

Yrityksen nimi:

_____

Yrityksen toiminnan aloittamisvuosi _____

Yrityksen pääasiallinen toimiala

_____
 _____
 _____

Yritysmuoto ____ oy ____ ky ____ ay ____ elinkeinon- /ammattinharjoittaja ____
 maatalousyrittäjä _____ muu, mikä:

_____

Yrityksen liikevaihto viimeksi päättyneeltä tilikaudelta
 _____ €

Liikevaihdon kehitys saneerausmenettelyn aloittamisen jälkeen
 ____ laskeva ____ ennallaan ____ nouseva

_____
 _____
 _____
 _____

Yrityksen henkilöstömäärä tällä hetkellä ____, henkilöstöstä perheenjäseniä ____,
 saneerausta haettaessa ____, henkilöstöstä perheenjäseniä ____

Millä paikkakunnalla yritys harjoittaa toimintaansa

_____
 (pääasiallisesti/hallinnon sijaintipaikka)

Yrityksen taloushallintoa hoitaa ____ tilitoimisto ____ yritys itse

Yrityssaneeraushakemus tehty _____ / _____

Hakemus yksin yrityksen tekemä ____, tehty yhdessä velkojan kanssa ____, velko-
 jan tekemä ____

Saneerausohjelma vahvistettu _____ / _____ 200_____

Saneerausohjelman kesto (erikseen kesto tavallisten ja vakuusvelkojen osalta)

tavalliset velat _____ v, vakuusvelat _____ v.

Saneerausohjelma edelleen voimassa _____, päättynyt _____

Saneerausmenettelystä saadut kokemukset ja menettelyn toimivuuden arviointi

1) Tietojensaanti saneerauksesta

Mitä kautta lähditte hakemaan tietoja saneerausmahdollisuudesta?

_____ internet _____ yrittäjäjärjestö _____ yrityksen käyttämä asianajaja tai muu asian-
tuntija _____ muu _____ taho, _____ mikä:

_____

Olivatko saamanne tiedot riittäviä _____ kyllä _____ ei.

Jos vastaus on ei, mitä olennaisia puutteita oli (esim. saneerausmenettelyä ja sen kustannuksia koskevissa tiedoissa):

_____
_____
_____

Olisiko tiedonsaantia tarpeen parantaa ja mikä olisi tarkoituksenmukaisin tapa?
_____ ei _____ kyllä.

Tarkoituksenmukaisin tapa:

_____
_____
_____

2) Saneeraukseen hakeutuminen

Oliko saneerausta haettaessa vireillä yritystä koskeva konkurssihakemus?
_____ ei _____ kyllä.

Kuka hakemuksen oli tehnyt? _____ verottaja _____ vakuutusyhtiö _____ yritys itse
_____ muu, kuka _____

Mitkä olivat yrityksen taloudellisten vaikeuksien pääasialliset syyt?

_____
_____
_____

Mikä vaikutti eniten saneeraushakemuksen jättämistä koskevaan päätökseenne?
 ___ konkurssiin asettamisen uhka ___ muu syy, mikä:

Keskustelitteko asiasta yrityksen kirjanpitäjän/tilintarkastajan/ulkopuolisen asiantuntijan kanssa etukäteen? ___ kyllä ___ ei

Olitteko ennen hakemuksen jättämistä yhteydessä yrityksen velkoihin? ___ ei
 ___ kyllä, keihin velkoihin ___ verottaja ___ vakuutusyhtiö ___ pankki ___
 muu, _____ mikä

Laatiko saneeraushakemuksen ___ yritys itse ___ ulkopuolinen asiantuntija.

Pidättekö ulkopuolisen asiantuntijan palkkiota kohtuullisena? ___ kyllä ___ ei.
 Palkkioon ja muihin kustannuksiin liittyviä kannanottoja:

Minkä tietolähteen avulla hankitte tiedon ulkopuolisesta asiantuntijasta? ___ in-
 ternet ___ yrittäjäjärjestö ___ asianajajaluettelo ___ asiantuntija itse otti yhteyt-
 tä yritykseen ___ muu tietolähde, mi-
 kä: _____

Laatiko hakemuksen liitteeksi tilintarkastajan selvityksen yrityksen tilintarkastaja
 vai ulkopuolinen? ___ kyllä ___ ei.

Miten päädyitte tähän laatijaan?

Kun nyt jälkikäteen arvioitte asiaa, olisiko yrityksenne pitänyt hakeutua yritys-
 saneeraukseen aikaisemmin: ___ ei ___ kyllä, minkä vuoksi:

Miten voitaisiin parhaiten vaikuttaa siihen, että yritykset hakeutuisivat saneerauk-
 seen mahdollisimman aikaisessa vaiheessa?

---

3) Vapaaehtoiset saneeraustoimenpiteet

Oliko yrityksessä jo toteutettu toiminnallisia saneeraustoimenpiteitä tai myyntiä edistäviä toimia ennen hakemuksen jättämistä? ___ ei ___ kyllä, millaisia:

Yrittitekö saada aikaan vapaaehtoista saneerausta velkojien kanssa? ___ ei ___ kyllä

4) Saneerausmenettely

Miten sujuvasti menettely on toiminut sen eri vaiheissa (hakemusvaihe ja menettely tuomioistuimessa; saneerausohjelman valmistelu; yhteistyö velkojien kanssa)?

Oliko yrityksellä vaikeuksia selviytyä saneerauksen aloittamisen jälkeen syntyneistä veloista? ___ ei ___ kyllä, millaisia

---

---

5) Selvittäjän toiminta

Kenen ehdottama henkilö määrättiin selvittäjäksi? ___ verottaja ___ vakuutusyhtiö ___ pankki ___ yritys ___ muu ehdottaja, kuka

---

Oliko selvittäjä yritykselle tuttu henkilö? ___ kyllä ___ ei

Selvittäjän ammatti ___ asianajaja ___ muu, mikä:

Miten yhteistyö selvittäjän kanssa sujui?

Käyttikö selvittäjä saneerausohjelmaa laatiessaan ulkopuolisia asiantuntijoita (esim. liiketalous- tai verokonsultteja)? ____ ei ____ kyllä.

Miten arvioitte asiantuntijan käytöstä saatua hyötyä suhteessa siitä aiheutuneisiin kustannuksiin (ja kustannuksia)?

Olisiko selvittäjän toimintaa syytä mielestänne syytä kehittää ____ ei ____ kyllä, miten

---

---

6) Yrityksen asiakkaiden ja yhteistyötahojen suhtautuminen saneeraukseen

Kuinka yrityksen asiakkaat/tavarantoimittajat/markkinat reagoivat saneeraukseen? Menettikö yritys saneerausmenettelyn vuoksi asiakkaita tai liikesuhteita? Miten yrityksen toiminta jatkui saneerausmenettelyn aikana?

---

7) Saneerausohjelma

Kuinka monta prosenttia yrityksenne tavallisia velkoja (muut kuin vakuusvelat) leikattiin saneerausohjelmassa? ____ %

Oliko saneerausohjelmassa muita saneeraustoimenpiteitä? ____ ei ____ kyllä, mitä toimenpiteet olivat:

Vastustiko joku velkojista saneerausohjelmaa? ____ ei ____ kyllä, kuka/ketkä:
 ____ verottaja ____ vakuutusyhtiö ____ pankki ____ muu, mikä
 _____

Jollei saneerausta olisi toteutettu, mikä yrityksenne tulevaisuus olisi todennäköisesti ollut?

---

8) Saneerausohjelman toteuttaminen

Miten saneerausohjelman toteuttaminen on onnistunut?

Onko yritys maksanut velkojille lisäsuorituksia ohjelman aikana? ____ ei ____ kyllä

Onko yrityksen toimialassa tai toiminnan laajuudessa tapahtunut olennaisia muutoksia ohjelman aikana? ____ ei ____ kyllä, minkälaisia

---

Miten arvioitte yrityksen toiminnan kehittyvän tulevaisuudessa?

---

9) Saneerauksen kustannukset

Pidättekö saneerausmenettelyn kustannuksia kohtuullisina? ____ kyllä ____ ei.
Kustannuksiin liittyviä kannanottoja:

Oliko selvittäjän palkkiosta erimielisyyttä? ____ ei ____ kyllä (mm. keiden välillä erimielisyyttä oli, käsiteltiinkö asiaa tuomioistuimessa)

---

10) Arvioita yrityssaneerauksen toimivuudesta ja kehittämistarpeista

Miten tärkeänä pidätte sitä, että saneerauslainsäädäntö antaa mahdollisuuden yrityksen tervehtymiseen?

Millä tavoin lainsäädäntöä tulisi mielestänne kehittää?

Liite 2. Tietoja kyselyssä mukana olleista yrityksistä

YRITYS 1

Ky, 1984, toimiala elintarvikkeet, leivän ja muiden leipomotuotteiden valmistus.
 Liikevaihto 840 000 € , liikevaihdon kehitys nouseva.
 Henkilöstömäärä 14 (perheenj. 3), saneerausta haettaessa 15 (perheenj. 4).
 Yrityksen taloushallintoa hoitaa tilitoimisto ja yritys itse.
 Hakemus yksin yrityksen tekemä. Saneerausohjelma 2000, ohjelman kesto tavalliset velat 8 v., vakuusvelat 8 v., ohjelma voimassa.

YRITYS 2

Oy, 1917, toimiala saha- ja rakennuspuusepänteollisuus.
 Liikevaihto 42 milj. € (v. 2002). Yritys myyty v. 2002 lopussa yhtiölle, joka myyty edelleen konsernille.
 Henkilöstömäärä 200, saneerausta haettaessa 400 (n. 10 % omistajasuvun jäseniä).
 Yrityksen taloushallinnon hoitaja ei tiedossa.
 Hakemus yksin yrityksen tekemä. Saneerausohjelma 2002, ohjelman kesto ei tiedossa, ohjelma päättynyt 2002 loppuvuodesta.

YRITYS 3

Ky, 1981, toimiala optiikka.
 Liikevaihto 57 000 €, liikevaihdon kehitys alussa laski kovasti, nyt nousussa uudelle paikkakunnalle muuton jälkeen.
 Henkilöstömäärä 1,5 (kaikki perheenj.), saneerausta haettaessa 2,5 (perheenj. 1,5).
 Yrityksen taloushallintoa hoitaa tilitoimisto ja yritys itse.
 Hakemus yksin yrityksen tekemä. Saneerausohjelma 2002, ohjelman kesto tavalliset velat 5 v, vakuusvelat 5 v., ohjelma voimassa.

YRITYS 4

Oy, 1976, toimiala puusepänteollisuus (huonekalut).
 Liikevaihto 571 152 €, liikevaihdon kehitys nouseva.
 Henkilöstömäärä 7-9 (perheenj. 2), saneerausta haettaessa 4 (perheenj. 2).
 Yrityksen taloushallintoa hoitaa tilitoimisto.
 Hakemus yksin yrityksen tekemä. Saneerausohjelma 1999, ohjelman kesto tavalliset velat 2004 v., vakuusvelat 2007 v., ohjelma voimassa.

YRITYS 5

Ky, 1987, toimiala naisten vaatetus, vähittäiskauppa.
 Liikevaihto 90 000 €, liikevaihdon kehitys ennallaan.
 Henkilöstömäärä 1 (perheenj. 1), saneerausta haettaessa 1,5 (perheenj. 1).
 Yrityksen taloushallintoa hoitaa tilitoimisto.
 Hakemus tehty yhdessä velkojan kanssa. Saneerausohjelma 2002, ohjelman kesto tavalliset velat 7 v., vakuusvelat 7 v., ohjelma voimassa.

YRITYS 6

Ky, 1956, toimiala kuljetus- ja pyöräkuormaajapalvelut.
 Liikevaihto n. 650 000 € , liikevaihdon kehitys laskeva, kannattamatonta kalustoa on myyty, liikevaihto on siksi laskenut, mutta tulos on parantunut.
 Henkilöstömäärä 6,5 (perheenj. 2), saneerausta haettaessa 13 (perheenj. 1).
 Yrityksen taloushallintoa hoitaa tilitoimisto.
 Hakemus yksin yrityksen tekemä. Saneerausohjelma 2002, ohjelman kesto tavalliset velat 4 v., vakuusvelat 6,5 v., ohjelma voimassa.

YRITYS 7

Toiminimi, 1986, toimiala tieliikenteen tavarankuljetus.

Liikevaihto 31 200 €, liikevaihdon kehitys laskeva, lisäksi yritys lopetettiin elokuussa 2004, joten viimeinen tilikausi jäi vähän torsioksi.

Ei enää henkilöstöä, henkilöstömäärä saneerausta haettaessa 2 vakituista ja 2 osa-aikaista (perheenj. 0).

Yrityksen taloushallintoa hoitaa tilitoimisto.

Hakemus yksin yrityksen tekemä, oltiin yhteydessä velkojiin. Saneerausohjelma 2000, ohjelman kesto tavalliset velat 5 v., vakuusvelat 5 v., ohjelma päättynyt (keskeytetty).

YRITYS 8

Oy, 1989, toimiala arkkipainotuotteet.

Liikevaihto 483 000 €, liikevaihdon kehitys nouseva, n. 10% kasvu.

Henkilöstömäärä 5 (perheenj. 0), saneerausta haettaessa 5 (perheenj. 0).

Yrityksen taloushallintoa hoitaa tilitoimisto.

Hakemus tehty yhdessä velkojan kanssa. Saneerausohjelma 2002, ohjelman kesto tavalliset velat 5 v., vakuusvelat 5 v. (verottaja 10 v.), ohjelma voimassa.

YRITYS 9

Oy, 1995, toimiala puusepän teollisuus.

Liikevaihto vähän yli 200 000 €, liikevaihdon kehitys nouseva.

Henkilöstömäärä 1 vakituinen + 1 osa-aikainen (perheenj. 1), saneerausta haettaessa 5 (perheenj. 2).

Yrityksen taloushallintoa hoitaa yritys itse.

Hakemus yksin yrityksen tekemä. Saneerausohjelma 2002, ohjelman kesto tavalliset velat 5 v., ei vakuusvelkoja, ohjelma voimassa.

YRITYS 10

Oy, 1952, toimiala liikenne.

Liikevaihto 1,3 milj. €, liikevaihdon kehitys laskeva. Osana saneerausta yritys myytiin.

Ei enää henkilöstöä, henkilöstö saneerausta haettaessa 36 (perheenj. 5).

Yrityksen taloushallintoa hoitaa tilitoimiston kirjanpitäjä yrityksen tiloissa ja yrityksen koneilla.

Hakemus yksin yrityksen tekemä. Saneerausohjelma 2002, ohjelman kesto käytännössä 1 v., ja siinäkin oli puolet liikaa, ohjelma päättynyt.

YRITYS 11

Toiminimi, 1976, toimiala sähköasennus ja sähkötarvikkeiden myynti.

Liikevaihto 187 220 €, liikevaihdon kehitys nouseva, ennen saneerausmenettelyä liikevaihto oli noin 100 000 € ja vähän alle.

Henkilöstömäärä 3 (perheenj. 3), saneerausta haettaessa 2 (perheenj. 2).

Yrityksen taloushallintoa hoitaa tilitoimisto.

Hakemus yksin yrityksen tekemä. Saneerausohjelma 2002, ohjelman kesto tavalliset velat 6 v., vakuusvelat 2 v., ohjelma voimassa.

YRITYS 12

Oy, 1971 (tässä muodossa 1999), toimiala energia; soodakattiloiden rakennus sekä paineenalaisten osien valmistus ja asentaminen.

Liikevaihto 5,5 miljoonaa €, liikevaihto on laskenut saneerausmenettelyn aloittamisen jälkeen, mutta tänä vuonna se on noussut. Vuonna 2005 on ollut edelliseen vuoteen 50%:n nousu.

Henkilöstömäärä 106 (perheenj. 0), saneerausta haettaessa n. 200 (perheenj. 0). Yrityksen taloushallintoa hoitaa tilitoimisto (kirjanpito), palkanlaskun sekä osto- ja myyntireskontran hoitaa yritys itse.

Hakemus yksin yrityksen tekemä. Saneerausohjelma 2001, ohjelma päättyy syyskuussa 2007 ja sen jälkeen maksetaan pääomailainaa pois (n. 3-4 v:ssa alk. 2007).

YRITYS 13

Oy (ent. toiminimi), 1989 (toiminimi), 2002 (oy), toimiala kuljetusyritys.

Liikevaihto 278 000 €, liikevaihdon kehitys vähän nouseva.

Henkilöstömäärä 5 (3 vakinaista, 2 osa-aik.) ja vastaaja itse (perheenj. 0), saneerausta haettaessa 2 vakinaista, 1 puolipäiväinen ja vastaaja itse (perheenj. 0).

Yrityksen taloushallintoa hoitaa tilitoimisto.

Hakemus yksin yrityksen tekemä. Saneerausohjelma 2002. Samana päivänä lopetettiin toiminimi ja perustettiin uusi yritys (oy), tehtiin pääomailainaa, lisäksi yrittäjä on henkilökohtaisesti vastuussa entisistä veloista. Ohjelman kesto tavalliset velat 9 v., vakuusvelat 9 v., ohjelma voimassa.

YRITYS 14

Oy, 1985, toimiala talonrakennus

Liikevaihto 8,5 milj. €, saneerausmenettelyn jälkeen liikevaihto pieneni n. 4-5 miljoonaan euroon ja on nyt pikkuhiljaa noussut. Kokonaisuudessaan kuitenkin vielä paljon matalampi kuin ennen saneerausmenettelyä, jolloin parhaimmillaan liikevaihto oli 20 miljoonaa euroa.

Henkilöstömäärä 40 (perheenj. 1 + osa-aikaisina ja kesätyöntekijöinä 3), saneerausta haettaessa 70 (perheenj. 2).

Yrityksen taloushallintoa hoitaa yritys itse (ennen saneerausta yritys itse; nykyään tilitoimisto hoitaa kirjanpidon, mutta fyysisesti yrityksen toimitiloissa).

Hakemus yksin yrityksen tekemä (mukana oli useita velkojia puoltamassa). Saneerausohjelma 2002, ohjelman kesto tavalliset velat 5 v., vakuusvelat 5 v., ohjelma voimassa.

YRITYS 15

Oy, 1939, toimiala maatalouskoneteollisuus.

Liikevaihto n. 3 miljoonaa €, liikevaihdon kehitys ensin pari vuotta laskeva (n. 20%) ja sitten pari vuotta nouseva.

Henkilöstömäärä 27 (perheenj. 1), saneerausta haettaessa suunnilleen sama.

Yrityksen taloushallintoa hoitaa tilitoimisto (kirjanpito).

Hakemus yksin yrityksen tekemä. Saneerausohjelma 2002, ohjelman kesto tavalliset velat 8 v., vakuusvelat 8 v., ohjelma voimassa.

YRITYS 16

Oy, 1976, toimiala hammastekninen laboratorio.

Liikevaihto 228 000 €, liikevaihdon kehitys nouseva, noussut n. 4%.

Henkilöstömäärä 24 (perheenj. 1, vastaaja), saneerausta haettaessa 32.

Yrityksen taloushallintoa hoitaa yritys itse.

Hakemus yksin yrityksen tekemä. Saneerausohjelma 2002, ohjelman kesto tavalliset velat 6 v., vakuusvelat 6 v., ohjelma voimassa.

YRITYS 17

Oy, 1912, toimiala nosto- ja siirtolaitteiden valmistus ja välityskauppa.

Liikevaihto 3,3 milj. €, liikevaihdon kehitys ennallaan, ehkä hiukan ylöspäin suunta.

Henkilöstömäärä 20 (perheenj. 0), saneerausta haettaessa 27 (joista 6 lomautettuna, perheenj. 0).

Taloushallintoa hoitaa yritys itse.

Hakemus tehty yhdessä velkojan kanssa (3 tavarantoimittajaa, puoltolausunto päärahoittajalta). Saneerausohjelma 2000, ohjelman kesto tavalliset velat 7 v., vakuusvelat 7 v., ohjelma voimassa.

YRITYS 18

Oy, 1965, toimiala graafinen tuotanto.

Liikevaihto 2,3 milj. €, liikevaihdon kehitys laskeva, graafinen ala laskussa sähköisen viestinnän syödessä markkinaosuutta, v. 2000 eteenpäin laskusuhdanne ko. toimialalla, ei merkkejä muutoksesta.

Henkilöstömäärä 20 (perheenj. 1), saneerausta haettaessa 40 (perheenj. 2).

Yrityksen taloushallintoa hoitaa tilitoimisto.

Hakemus yksin yrityksen tekemä. Saneerausohjelma 2000, ohjelman kesto tavalliset velat 10 v., vakuusvelat 5 v. (2 ensimmäistä vuotta vakuusveloissa vain korkoja), ohjelma voimassa.

YRITYS 19

Ky, 1982, toimiala kasvihuonekasvatus.

Liikevaihto 116 000 €, liikevaihdon kehitys laskeva. Suomen liittyminen EU:hun 1995 johti tuotteiden hintojen täydelliseen vapautumiseen ja hintojen roimaan laskuun. Toimintatavan muuttamisen seurauksena kulujen karsinta.

Henkilöstömäärä 3 (perheenj. 3), saneerausta haettaessa 4-5 (perheenj. 3). Siirrytty kausiluonteiseen viljelyyn; ympärivuotinen henkilöstömäärä 2.

Yrityksen taloushallintoa hoitaa yritys itse (taloushallinnon osaja, KTM-tutkinto).

Hakemus tehty yhdessä velkojan kanssa (Finnvera, aloite yrittäjältä itseltään).

Saneerausohjelma 2000, ohjelman kesto tavalliset velat 8 v., vakuusvelat 8 v., ohjelma voimassa. Muutettu v. 2004: pidennys 13 vuodelle.

YRITYS 20

Ky, 1982, toimiala troolikalastus, kirjolohen pakastus ja vienti ulkomaille (pääasiassa Venäjälle).

Liikevaihto 250 000 €, liikevaihdon kehitys laskeva. Liiketoiminta koki saneerauksessa kovan iskun; ala vaatii paljon pääomaa eikä rahoitusta ollut.

Henkilöstömäärä 2 (perheenj. 1), saneerausta haettaessa yli 10 (perheenj. 2).

Yrityksen taloushallintoa hoitaa tilitoimisto.

Hakemus tehty yhdessä velkojan kanssa. Saneerausohjelma 2000, ohjelman kesto tavalliset velat 5 v., vakuusvelat 5 v., ohjelma voimassa (päättöy 31.12.2005).

YRITYS 21

Oy, 1983, toimiala hammaslääkärilaitteiden valmistus.

Liikevaihto 2,4 milj. €, liikevaihdon kehitys nouseva, moni pieni tekijä yhdessä syynä nousuun.

Henkilöstömäärä 55 (perheenj. 4), saneerausta haettaessa 365 (perheenj. 4). Määrän väheneminen ei johdu saneerauksesta.

Yrityksen taloushallintoa hoitaa yritys itse.

Hakemus yksin yrityksen tekemä. Saneerausohjelma 2000, ohjelman kesto tavalliset velat 7 v., vakuusvelat 7 v., ohjelma voimassa.

YRITYS 22

Oy, 1988, toimiala kiinteistöhuolto- ja siivous.

Liikevaihto 173 000 €, liikevaihdon kehitys ennallaan.

Henkilöstömäärä 4 (perheenj. 1), saneerausta haettaessa 5 (perheenj. 2).

Yrityksen taloushallintoa hoitaa tilitoimisto.

Hakemus yksin yrityksen tekemä. Saneerausohjelma 2000, ohjelman kesto tavalliset velat 7 v., vakuusvelat 7 v., ohjelma päättynyt v. 2004 alussa (maksettu velat pois sukupolvenvaihdoksen yhteydessä, käytännössä poika johtanut yritystä isän kanssa jo vuosikaudet).

YRITYS 23

Maatalousyrittäjä, 1983, toimiala puusepän tuotteet, valmistus ja myynti.

Liikevaihto 100 000 €, liikevaihdon kehitys nouseva, kysyntä kasvanut hiljalleen.

Henkilöstömäärä 1 (perheenj. 1), saneerausta haettaessa 1 (perheenj. 1).

Yrityksen taloushallintoa hoitaa yritys itse.

Hakemus yksin yrityksen tekemä. Saneerausohjelma 2000, ohjelman kesto tavalliset velat 6 v., vakuusvelat 13 v., ohjelma edelleen voimassa.

YRITYS 24

Elinkeinonharjoittaja, 1991, pääasiallinen toimiala kahvila-ravintolatoiminta.

Liikevaihto 160 000 €, liikevaihdon kehitys ennallaan.

Henkilöstömäärä tällä hetkellä 3 (perheenj. 1), saneerausta haettaessa 3 (perheenj. 1).

Yrityksen taloushallintoa hoitaa tilitoimisto.

Hakemus yksin yrityksen tekemä. Saneerausohjelma 2000, ohjelman kesto tavalliset velat 5 v., vakuusvelat 5 v., ohjelma päättynyt (maksettu pois v. 2002 yritystoiminnan myynnin yhteydessä).

YRITYS 25

Elinkeinonharjoittaja, 1985, toimiala lihakarjatuotanto.

Liikevaihto 50 300 €, liikevaihdon kehitys ennallaan.

Henkilöstömäärä 2 (perheenj. 2), saneerausta haettaessa 2 (perheenj. 2).

Yrityksen taloushallintoa hoitaa yritys itse.

Hakemus yksin yrityksen tekemä. Saneerausohjelma 2000, ohjelman kesto tavalliset velat 1-10 v., vakuusvelat 10 v., ohjelma edelleen voimassa.

YRITYS 26

Ky, 1994, toimiala ajo-opetustoiminta.

Liikevaihto 200 000 €, liikevaihdon kehitys nouseva.

Henkilöstömäärä 4 (perheenj. 1), saneerausta haettaessa 4 (perheenj. 1).

Yrityksen taloushallintoa hoitaa tilitoimisto.

Hakemus yksin yrityksen tekemä. Saneerausohjelma 2002, ohjelman kesto tavalliset velat 7 v., vakuusvelat 7 v., ohjelma voimassa (31.3.2009 saakka).

YRITYS 27

Toiminimi, 1989, toimiala kuljetusliiketoiminta (rakennusalalla koneita, tavara- ja postikuljetukset)

Liikevaihto 400 000 €, liikevaihdon kehitys ennallaan.

Henkilöstömäärä 4 (perheenj. 1), saneerausta haettaessa 6 (perheenj. 1).

Yrityksen taloushallintoa hoitaa tilitoimisto.

Hakemus yksin yrityksen tekemä. Saneerausohjelma 2002, ohjelman kesto tavalliset velat 5 v., vakuusvelat sovittu erikseen, yli 5 v. kuitenkin, ohjelma voimassa (31.5.2007 saakka).

YRITYS 28

Oy, 1976, toimiala metallirakenteet, metallurgiset pinnoitteet, valmistus.

Liikevaihto 5,3 milj. €, liikevaihdon kehitys laskeva ensin, nouseva pikkuhiljaa. Yhden tuotteen lopettaminen aiheutti ensin notkahduksen alaspäin.

Henkilöstömäärä 115 (perheenj. 0), 170 (perheenj. 0).

Yrityksen taloushallintoa hoitaa yritys itse.

Hakemus tehty yhdessä velkojan kanssa (Finnvera ja vakuutusyhtiö). Saneerausohjelma 2002, ohjelman kesto tavalliset velat 6 v., vakuusvelat 9 v., ohjelma voimassa.

SELVITYS VEROVIRASTOJEN YRITYSSANEERAUSASIAKKAISTA

Verohallitus
Ylitarkastaja Tuija Vigren
14.12.2005

18/41/2004

SELVITYS VEROVIRASTOJEN YRITYSSANEERAUSASIAKKAISTA

Selvitys koskee vuonna 2003 vireille tulleita saneeraushakemuksia. Selvityksen kohteena oli 320 hakemusta.

Verovirastojen lausumat

- tapauksista 56 prosenttia oli joko Uudenmaan tai Sisä-Suomen verovirastojen toimialueilla. Uudellamaalla näistä tapauksista oli 32 prosenttia (105 tapausta)
- yleensä erikoisperintäasioissa Uudenmaan veroviraston osuus on ollut noin puolet kaikista koko Suomessa käsiteltävistä asioista, joten saneerausasiat tekevät selvän poikkeuksen tilastoihin
- verovirastot antoivat lausunnon saneeraushakemuksiin noin puolessa tapauksista, 14 prosentissa verovirastot puolsivat hakemusta tai suhtautuivat siihen neutraalisti ja 40 prosentissa vastustettiin. Ne hakemukset, joita vastustettiin olivat suurelta osin tapauksia, joissa oli vireillä veroviraston konkurssihakemus.

Konkurssihakemusten vireilläolo

- Uudenmaan veroviraston alueella tehdyistä 105 saneeraushakemuksesta yhteensä 69 tapausta (66 prosenttia) oli sellaisia, joissa oli jo vireillä velkojan konkurssihakemus. Näistä 56 oli veroviraston hakemuksia ja 13 oli muun velkojan tekemiä hakemuksia.
- Uudenmaan alueella sellaisten tapausten osuus, joissa saneeraushakemus tehtiin konkurssiasian tultua vireille oli vuonna 2003 merkittävästi suurempi kuin keskimääräisesti (oikeusministeriössä laaditun selvityksen mukaan noin 42 prosenttia)
- Sisä-Suomen veroviraston alueen 75 saneeraushakemuksessa verovirasto oli aloittanut konkurssiin liittyvät toimenpiteet 48 tapauksessa (64 prosenttia); vireillä oli 33 konkurssihakemusta ja 15 tapauksessa oli annettu 8 päivän maksukehotus
- muiden verovirastojen (yhteensä 6) alueilla, joissa saneeraushakemustenkin määrä oli vähäisempi, konkurssihakemusten osuus oli kokonaisuutena pienempi. Verovirastojen konkurssihakemukset eivät olleet samaa suuruusluokkaa kuin Uudellamaalla ja Sisä-Suomessa.

Saneerausohjelmien vahvistaminen

- Uudellamaalla vahvistettiin 29 saneerausohjelmaa, mikä on noin 28 prosenttia saneeraushakemusten määrästä (n=105 kpl).
- Sisä-Suomessa ohjelmia vahvistettiin 38 eli noin 51 prosenttia hakemuksista (n=75 kpl) päätyi saneerausohjelmaan.
- kaikista niistä hakemuksista, joita verovirastot vastustivat (n=128 kpl) ohjelmaan saakka eteni 30 tapausta (23 prosenttia).
- vahvistetuista ohjelmista kesällä 2005 toimi moitteettomasti noin 44 prosenttia (144 vahvistettua ohjelmaa, joista 63 toimii tällä hetkellä asianmu-

kaisesti). 20 velallista oli jo asetettu konkurssiin ja 53 saneerausohjelma-asiakkaalla oli joko uutta velkaa tai he olivat laiminlyöneet ohjelman mukaisia suorituksia. Seitsemässä ohjelmassa maksusuoritukset eivät olleet vielä alkaneet kesällä 2005, yksi ohjelma oli päätetty ennenaikaisesti.

- alueelliset erot ohjelmien toimivuudessa ovat huomattavat: Uudenmaan alueella vahvistetuista ohjelmista toimii 65 prosenttia, Sisä-Suomessa ainoastaan 26 prosenttia.

Väliaikaiset kiellot

- tarkasteltaessa väliaikaisia kieltoja Uudenmaan ja Sisä-Suomen alueella (joissa oli yli puolet kaikista saneeraushakemuksista, n=180) ilmeni, että Uudellamaalla määrättiin 30 ja Sisä-Suomessa 29 väliaikaista kieltoa.
- Uudellamaalla väliaikaisista kielloista ainoastaan 6 kohdentui tapauksiin, joissa sittemmin vahvistettiin saneerausohjelma; 23 ohjelmaa vahvistettiin ilman, että tarvittiin väliaikaisia kieltoja.
- Sisä-Suomessa 19 ohjelmaa vahvistettiin ilman väliaikaista kieltoa, kaiken kaikkiaan väliaikaisia kieltoja määrättiin 29 tapauksessa.

Seuraavasta taulukosta käy ilmi verovirastojen lausuntokäyttäytyminen vuonna 2003 vireille tulleiden saneeraushakemusten osalta:

Verovirastojen lausumat yrityssaneeraushakemuksissa

	Tapauksia	Ei lausuntoa	Puollettu	Vastustettu	
Uusimaa	105	34	10	61	
Sisä-Suomi	75	37	18=ei vast.	20	
Kaakkois-Suomi	33	17	5	11	
Lounais-Suomi	28	3	5	20	tarkastajan laus. perusteluna
Länsi - Suomi	26	20	0	6	vastustettu = vv:n konk.hak.
Savo Karjala	15	7	4	4	
Oulu Kainuu	27	20	1	6	13* = tehty vain esitys selvittäjästä
Lappi	11	8	3	0	
	320	146 (46%)	46 (14%)	128 (40%)	

Seuraavassa on taulukoitu tapaukset, joissa verovirasto on alun perin vastustanut yrityssaneerausta ja joissa on lisäksi selvitetty, miten saneerausasian käsittely on edennyt.

Tapaukset, joissa verovirasto oli vastustanut saneerauksen aloittamista

		Hyl. tai per.ym/ menettely kesk.	Ohjelma vahvistettu	Ohjelma toimii OK	Ohjelma ei toimi
Uusimaa	61	41/9	11	6	2 konk./3 uutta velkaa
Sisä-Suomi	20	8/3/2=avoinna	7 (4kpl 2005!!)	3	4 tullut uutta velkaa
Kaakkois-Suomi	11	9	2		1 konk./1 tullut uutta velkaa
Lounais-Suomi	20	15/3	2	1	1 konk.
Länsi-Suomi	6	2/1	3	1	1 konk./1 konk.hakemus
Savo Karjala	4	2/1	1		1 konkurssi
Oulu Kainuu	6	2/0	4	2	1 konk/ 1 uutta velkaa
Lappi	0				
	128		30	13	7 konk.; 10 uutta verovelkaa
			23 %	43%	20 % konk./ 33 % uutta velkaa

Vertailun vuoksi selvitettiin myös tilannetta kaikkien vahvistettujen saneerausohjelmien osalta.

Kaikki tapaukset, joissa saneerausohjelma oli vahvistettu

	Ohjelma vahvistettu	Ohjelma toimii	Ohjelma ei toimi
Uusimaa	29	19	2 konk./8 uutta velkaa
Sisä-Suomi	38	10	4 konk./22 uutta velkaa/2 ohj. aloittamatta
Kaakkois-Suomi	16	4	4 konk./ 8 uutta velkaa
Lounais-Suomi	7	4	2 konk./1 ennenaik.lopetus + lisäjako-osuus
Länsi-Suomi	21	13	1 konk./1 toim. päättynyt/5 uutta/ 1 alkamatta
Savo Karjala	8	3	2 konk./1 uutta velkaa/2 ohjelma alkamatta
Oulu Kainuu	19	9	4 konk./ 6 uutta velkaa
Lappi	6	1	1 konk./3 uutta velkaa/1 ohjelma alkamatta
	144	63	20 konk./ 53 uutta velkaa/ 8 muu syy
		44 %	14 % konk., 37 % uutta velkaa